

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (1027) SPALIO - OCTOBER 2 • 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR SEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Opozicija išeivijoje

Visuomeninio gyvenimo dialektikoje turi savo vietą ir opozicija. Bene būdingiausiai ji reiškiasi parlamentinėje sistemoje, kurioje daugumai tenka pozicija, o mažumai priešingas vaidmuo. Kultūringoje visuomenėje abi pusės turi savo vaidmenis, kurie tarnauja bendrajai gerovei. Nei pozicija, nei opozicija atskirai nesudaro visumos. Dėlto tenka išlaikyti ir vienos, ir kitos pozicijų, pasekti vienos ir kitos pusės darbus bei planus. Tada labiau išryškėja visumai (reliatyvia prasme) priimtinas sprendimas. Ilgai niui tokioje dialektikoje pozicija tampa opozicija ir atvirkščiai. Tai normalus demokratinio gyvenimo procesas, kol abi pusės laikosi savo vaidmenis. Jis tampa liguistu, kai vietoje dialektinės kaitos atsiranda ambicinė vadų ar grupių kova, neapaisanti pozicijos-opozicijos normų nei priemonių. Tada visuomeninis-politinis gyvenimas tampa suirutę, griauiančia visumos gerove. Laimingi tie kraštai, kurių politinės-visuomeninės grupės sugeba atrasti kelią atgal į normalų procesą, bet nelaimingi yra tie, kurių partijos neberanda kelio taikon, susigrumia liepto viduryje ir visos įkrinta vandenin. Atsiranda diktatūra, kuri, bent pradžioje, ateina gelbėti padėties, atstatyti tvarkos, bet ilgai nei demokratine laisvę pakeičia varžtais, kurie užgnaužia opoziciją. Vienur tokia diktatūrinė pozicija pasitenkina policinėm priemonėm, o kitur įveda terorą, tremimus, žudymus ir siekia visišką opozicijos sunaikinimo.

Mūsų išeivija, tiesa, neturi lietuviško valstybinio gyvenimo ir dėlto negalime kalbėti apie savo poziciją-opoziciją pilnąja prasme. Vis dėlto ji yra savitas visuomeninis organizmas su politiniu aspektu. Jame reiškiasi įvairios visuomeninės-politinės srovės, kurios neapsieina be įprastinės dialektikos. Kad ir miniatiūrinis mastas, jos susiformuoja į tam tikrą poziciją-opoziciją. Ir tai natūralu. Negalima juk norėti, kad visi ir visais klausimais sutartu. Būtų net nenormalu, jei visos grupės visais klausimais būtų vienodos nuomonės. Bet, antra vertus, būtų irgi nenormalu, jeigu jos nesutartų pačiais pagrindiniais klausimais. Juk parlamentinėje sistemoje pozicija-opozicija, nors kartais ir karštai pakovoja dėl vieno ar kito įstatymo, bet sutaria pagrindiniuose dalykuose, pvz. valstybės egzistencijos. Visose parlamentinėse grumtynėse matyti esminis grupių lojalumas, o jeigu atsiranda vienetas, griaušas valstybės pamatus, jos santvarka. — užkertamas jam kelias istatymo galia. Mūsų išeivijoje visuomenėje, kurioje pabrėžiamas demokratiskumas, tokia grupė sudaro prorusišką komunistai, kurie niekad Lietuvai laisvės nelinkėjo. Nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo komunistai rausėsi po jos pamatus, kovojo ne Lietuvos, o Rusijos kovą. O ir šiandieną senosios gardijos komunistai tebestovi rusų ekspansijos ir propagandos tarnyboje. Dar ne vienas išeivijos komunistas nepasiskė už atstatymą nepriklausomos Lietuvos valstybės. Visa laiką jie gieda himnus Maskvai, o Lietuvos himną ir vėliau panikino, netgi uždraudė.

Lietuviai komunistai dėlto yra išskirti iš išeivinės organizuotos visuomenės. Jie savo laikysena įrodė, kad yra Lietuvos valstybės priešinai. Dėlto jie negali būti nei opozicijoje, nes yra nuėję toli už jos ribų. Lietuviškosios visuomenės gyvenime opozicija galėtume laikyti tas grupes, kurios yra lojalios pagrindiniuose dalykuose, bet nepritaria mūsų oficialių veiksmų kairiariai taktikai. Jos ne tik pasisako už Lietuvos nepriklausomybę, bet ir dirba jos atstatymui, išlaisvinimui, įsiekio sėkmingesnių priemonių. Išskirti tokių grupių iš lietuviškosios visuomenės nėra pagrindu. Galimas daiktas, tokių grupių buvimas išjudina ar bent skatina gyviau pajudėti ir oficialiuosius sluoksnius. Vis dėlto mūsų išeivijos opozicijos reikšmėsi erdvė gana siaura. Jeigu ji pagrinduose nesiskiria nuo pozicijos ir kovoja tą pačią kovą už Lietuvos nepriklausomybę, savo veikloje bemažant pasiekia ribą, skiriančią opoziciją nuo priešo, t.y. prorusišką komunisto. O kai tą ribą sąmoningai ar nesąmoningai peržengia, atsiduria nebe opozicijos, bet priešo stovykloje. Šioje vietoje turime jau suklupusių ir asmenu, ir jų grupių. Ir tai atsitiko todėl, kad opozicijos pionieriai nematė kur baigiasi opozicija ir kur prasideda priešo linijos. Tai realus pavojus, kuris ir dabar tyko opozicijos žmones. Pastarieji, bekritikuodami oficialius veiksmus bei veikėjus, nors ir su gerom intencijom, gal lengvai nuslysti už opozicijos ribos ir patarnauti daugiau priešiui nei savo tautos interesui. O tuo tarpu ir opozicijos, ir pozicijos pareiga dirbti visumos, t.y. lietuvių tautos gerovei.

KANADOS ĮVYKIAI

KARIAI GRĮŽTA IŠ EUROPOS

Federacinės vyriausybės krašto apsaugos ministras L. Cadieux pagaliau paskelbė premjero P. E. Trudeau seniai žadėtą karinių išpareigojimų sumažinimą. Dabartinė pėstininkų motorizuota brigada ir aviacijos daliniai V. Vokietijoje bus sumažinti iki 5.000 vyrų. Atrodo, Atlanto Sąjungos karių protestas turėjo šios tautos itakos, nes anksčiau V. Vokietijoje buvo numatyta palikti tik 3.500 karių. Iki 1972 m. kanadiečiai kariai Atlanto Sąjungos bazėse atsisakys atominio ginklo. Tai reiškia, jog iš arsenalo bus išimtos amerikietiškos pėstininkų "Honest John" raketos ir atšaukti tada jau spėję pasiekti CF-104 už garso greitesni naikintuvai. Taipgi nutarta parduoti vienintelį Kanados lėktuvnešį "Bonaventure", kurio paskutinis remontas valstybės išdui yra padaręs didelių išlaidų. Didėsni dėmesį žadama skirti Kanados pakrančių apsaugai Arktikoje, nors iš tikrųjų ten nieko, išskyrus eskimus ir baltašias meškas, nėra. Taigi, šiai sričiai negresia joks pavojus. Sustiprinta krašto apsauga yra nereali idėja, kurią geriausiai atveju būtų galima pavadinti prestižo propaganda ir galbūt bandymu įsikišti pateisinimo pasitraukimui iš Atlanto Sąjungos.

Socialistų NDP partijos atstovo V. K. Boltono netikėta neryšė Ontario Middlesex South apylinkėje prarastuos perrin-

kimuose ir provincijos parlamentui privertė susimąstyti premjero J. Robertso vyriausybę. Ši vietovė buvo laikoma konservatorių tvirtovė istisus 26 metus. Atrodo, pralaimėjimui itakos turėjo nuo spalio 1 d. įvestas valstybinis OHSIP draudos planas, kurio įmokų premjeras J. Roberts nesutiko sumažinti, nors šiam tikslui iš Otavos gaus \$176 milijonus. Premjeras J. Roberts buvo suaukęs slaptą konservatorių parlamentu narių konferenciją Musokos vasarvietėje. Kadangi laikraščininkai konferencijon nebuvo įsileisti, jos darbotvarkė ir nutarimai nėra žinomi. OHSIP drauda yra nepatenkintų daug Ontario gyventojų, nes ji padengs tik 90% Ontario Gydytojų Draugijos nustatytos sumos už gydytojų paslaugas. Kaikurie gydytojai, nepripažindami nustatytos minimalinio tarifo, ima gerokai augstęsnį atlyginimą. Tokiu atveju OHSIP plano nariui gali susidaryti nemažų papildomų išlaidų, kurių Ontario vyriausybė neleidžia padengti privačių draudos planu. Po konferencijos premjeras J. Roberts pritarė, jog greičiausiai teks pakeisti OHSIP įstatymą ir leisti privačią draudą papildomai sumai. Arie 50% Ontario provincijos gydytojų žada teikti savo paslaugas už OHSIP mokamą 90% atlyginimą, nereikalaudami papildyti iš narių. Kiti sakosi nenori narasti jiems priklausančių 10%.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Baltiečių demonstracija Niujorke prie Jungtinių Tautų rūmų. Šio demonstracija buvo primintas gėdingas Molotovo-Ribbentropo sandėris, padarytas prieš 30 metų. Pagal jį Sovietų Sąjunga, susijusi su Hitleriu, pasidalino Baltijos valstybes. Nuotr. P. Ažuola

Jauniausias Lietuvos prezidentas

Kaune mirė a.a. Aleksandras Stulginskis • Palaidotas Panemunėje prie Kauno

Nepriklausomos Lietuvos atstatytojai iškeliauja amžinybėn vienas po kito. Iki šiol dar tebegyveno antrasis Lietuvos prezidentas A. Stulginskis ir buvo tarytum krašto laisvės simbolis. Jis mirė Kaune š.m. rugsėjo 22 d., palaidotas prie žmonos kapo Panemunėje. Tą žinią gavo vėlionies duktė dr. Aldona Juozevičienė, gyvenanti Čikagoje.

Pastaruoju metu A. Stulginskis gyveno Viljampolėje. Kaip buvęs Sibiro tremtinys, netekęs sveikatos, gyveno iš mažytės pensijos, remiamas savo giminių bei artimųjų. Jo gyvenimo kelias, kuris niekad nebuvo lengvas, sovietinės okupacijos metais buvo sunkiausias. Pripratęs prie gyvenimo audrio, jis nesitraukė ir nuo raudonosios. Bolševikai A. Stulginskį suėmė 1940 m., o sekantisiais metais išvežė į Sibirą, kur turėjo dirbti įvairius darbus kolchozuose. Kadangi buvo agronomas, galėjo išvengti pačių sunkiausių fizinių darbų, tačiau atskyrimas nuo žmonos (kitur išgabenta), tremtinio būklė, prievartiniai darbas, menkas maistas, neįprastas klimatas palaužė jo sveikatą. Sibire išbuvo iki Stalino mirties. Į Lietuvą galėjo grįžti 1954 m. Nors fiziškai buvo suvargęs, tačiau savo dvasia atsparus, kair visuomet. Jo politika buvo — ištvirti ir raudonojo audrio.

Nepriklausomos Lietuvos žmonės prisimena A. Stulginskį kaip prezidentą ir vieną stambiausių politinių figūrų, švietusių visą nepriklausomybės laikotarpį. Į politinį Lietuvos gyvenimą jis atėjo per krikščionių demokratų partiją, kurią įsteigė su keliais savo vienminčiais. 1918 m. jis, su kitais Lietuvos Tarybos nariais, pasirašė nepriklausomybės aktą. Kad šis taptų tikrove, uoliai dirbo politinėje srityje, siekdamas visišką savo krašto nepriklausomybę. Kai reikėjo sorėsti monarcho vokiečio Urachio pakvietimą į Lietuvos sostą, A. Stulginskis pasisakė prieš. Išrinktas 1920 m. į Lietuvos steigiamąjį seimą ir vėliau jo pirmininku. A. Stulginskis daug dirbo valstybės atstatymui, demokratinės santvarkos įtvirtinimui. Nuo 1920 iki 1926 m. A. Stulginskis buvo Lietuvos prezidentu. Juo tapo būdamas tik 35 metų. Būdamas kuklus žmogus, jis nesivertė viešumon. Bet labai daug dirbo tiesdamas valstybinį kelią atstatyti nepri-

A. a. Aleksandras Stulginskis, buvęs Lietuvos prezidentas

Į politinį darbą A. Stulginskis atėjo per kunigų seminariją. Ją baigė, bet kunigų netapo. Matyt, jautė, kad jo pašaukimas yra kitokio pobūdžio. Gilino savo filosofines studijas Innsbrucke, Austrijoje, paskui perėjo į agronomiją, kurią baigė Hallės universitete. Grįžęs į Lietuvą, dirbo įvairiose srityse — ten, kur anuomet labiausiai reikėjo. Mirė sulaukęs 84 m. amžiaus ir atidavęs savo tėvynei liuto dalį (buvo gimęs 1885 m. vasario 26 d. Kutalių k., Kaltinėnų valsč., Tauragės apskr.).

Vėlionis Lietuvos istorijai yra palikęs vertingą žymę ne tik kaip valstybininkas, vienas Lietuvos nepriklausomybės atstatytojų bei jos šulų, bet ir kaip taurus žmogus, užgūdintas kovoję, nuskaidrintas kančioje. Jo mirti apgailestauja ne tik jo artimieji, jo vienminčiai, bet ir visa tauta.

Kai du diktatoriai draugavo

Protesto demonstracija, reikalaujusi grąžinti nepriklausomybę Estijai, Latvijai ir Lietuvai

Š.m. rugpjūčio 23 d. suėjo 30 metų nuo Molotovo-Ribbentropo sandėrio, kuriuo Stalinas su Hitleriu pasidalino Baltijos valstybes. Pradžioje Lietuvos dalis buvo numatyta Trečiajam Reichui, vėliau ir jį atiteko Sov. Sąjungai. Tos sukakties proga Niujorko baltiečiai surengė demonstraciją prie Jungtinių Tautų rūmų. Dalyvavo apie 500 asmenų su 74 vėliavom, daugiausia organizacijų. Demonstracija įvyko rugsėjo 20 d., kai jau buvo prasidėjusi JT visumos sesija. Tuo būdu norėta atkreipti dėmesį ypač JT narių, kurių skaičius šiuo metu siekia 126. Demonstraciją surengė "Baltic Appeal to the United Nations" — BATUN organizacija.

"Teisybė jūsų pusėje"

Į demonstrantus prabilo keletas kalbėtojų. Latvių atstovas kun. J. Trepsa ilgokoj kalboj priminė reiką išskirti Baltijos valstybių okupacijos klausimą Jungtinėse Tautose. Esą dauguma atstovų pasisakė už grąžinimą laisvės Baltijos kraštams. JAV kongresas esą priėmė rezoliuciją nr. 416, skatinančią JAV vyriausybę pateikti Baltijos krašto klausimą J. Tautoms, bet toji rezoliucija iki šiol tėra tik popieriaus lapas. Kalbėtojų tarpe buvo ir JAV kongreso narys Mario Biaggi iš Niujorko, kur jis 1942-1965 m. buvo policijos departamento nariu: tas pareigas eidamas buvo net 11 kartų sužeistas. Jis pareiškė, kad paskutiniąjį įvykiai Rytuose Europa eina linkme, kuri priverstų pasaulio politikus daryti sprendimą, ir tai netrukus. Baltijos damas kalbą. M. Biaggi pareiškė: "Teisybė yra jūsų pusėje, ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Esm tikras, kad laisvė bus vėl atstatyta Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje".

"Reikalaujam darbų"

Estų atstovas dr. Heino Ainso išreiškė baimę, kad teisybė, kuri yra baltiečių pusėje, naujo didžiųjų suokalbčio vėl bus numarinta, ir Baltijos valstybių klausimas neįrašytas JT visumos darbotvarkėje.

Latvių min. A. Berzinš tarp kitko pareiškė: "Galimas dalykas, šiandieną mes nesulauksime dėmesio iš tų, kurie užima valdžios pozicijas, bet tai nereikia, kad turime nustoti reikalaus savo teisių, pripažinti Dievo ir naktiktojų žmonių sąžinės."

VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas priminė Sov. Sąjungos sulaužytas sutartis, Atlanto ir Jungtinių Tautų chartas, žmogaus teisių deklaraciją ir reikalavo, kad Sov. Sąjunga būtų pakaltinta už jų visų paniekinimą. "Iš Jungtinių Tautų reikalaujame ne žodžių, o darbų. Istorija teis jus, Jungtinių Tautų atstovai, ne pagal gražias kalbas, bet pagal jūsų darbus žmonijai ir pavergtų tautų laisvei!"

JAV ir Kinijos atstovai

Pasakyti kalbą buvo pažadėjęs ir JAV eismo ministras J. A. Volpe, bet negalėdamas pats atvykti atsiuntė savo pavaduotoją W. L. Mazan. Pastarasis yra pirmosios kartos lenkų kilmės pareigūnas. Jis išreiškė viltį, kad vieną dieną Baltijos valstybės vėl užims joms priklausančias pozicijas.

Kinijos atstovas J. T. min. Wang Meng-Hsien, buvęs kadaise gen. konsulu Vankuvery, pareiškė, kad Baltijos valstybių tragedija yra perspėjimo ženklas visoms laisvoms tautoms. JT, kurios daug pasitaravo kolonizmo išgyvendinimui, turėtų panaudoti tas pačias priemones Baltijos valstybių klausimui išsprendi. Ypač naujosios valstybės turėtų remti baltiečių bylą. "Mes laisvojoji Kinijoj visuomet remiame tautas, kovojančias už savo laisvę". Paminėjęs, kad baltiečių kova su pavergtų tautų neįvykdytą patarę dar daugiau pasitiki savą jėgomis nei kitų pagalba.

Prei. J. Balkūnas, pareiškęs, kad netiki į politiką, diplomatią, o tik į Dievą, — pakvietė visus bendrai malda už persekiojamus kankinamus, kalinamus ir laisvės kovotojus.

DRAGUAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

PRANESIMAS IŠ NIUJORKO

Baigus kalbas, pirmininkaujantis A. Mažeika perskaitė rezoliuciją, smerkiančią kolonijinę Sov. Sąjungos politiką, reikalaujančią nepriklausomybės Baltijos valstybėms ir atitraukimo sovietų kariuomenės. Priėmus rezoliuciją, choras sugiedojo himnus, diriguojant M. Čibui ir V. Geduliui.

Vyravo lietuviai

Gauta visa eilė telegramų iš augstų pareigūnų: kongreso nario P. Rodino, Niujorko burmistro J. V. Lindsay ir kt. Pasiųsta telegrama prez. R. Niksonui.

Demonstracijoje buvo matyti

keletas JT atstovų, spaudos korespondentų. Kaikurie demonstracijos momentai buvo parodyti Niujorko televizijos 11 kanalo 7 ir 10 v.v.. Daugiau dėmesio susilaukė JAV vokiečių šventė, minėjusi amerikiečių revoliucijos dalyvų gen. Steubeno 239-sias gimimo metes.

Pažymėtina dar ir tai, kad ši kartą demonstracijoje vyravo lietuviai. Eitynės buvo gana įspūdingos — nusitęsė per du ilgus blokus. Matėsi plakatai su įrašais: "Justice for the Baltic States!", "Molotov - Ribbentrop Pact must go!" ir t.t. Kor.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SAJUNGA ATNAUJINO PROPAGANDINĮ KARĄ PRIEŠ KOMUNISTINĘ KINIJĄ, atsisakydama beveik dvi savaites trukusios tylos. TASSO žinių agentūra apkaltino Kiniją, kad ji daugiau propagandos skiria sovietams nei imperialistams. Pasak TAS-So, daugelyje Kinijos provincijų buvo panaudota kariuomenė numalšinti Mao režimo priesams. A. Kosyginio susitikimo su Čenulai užkulis atskleidė JAV komunistų vadą G. Hall "The New York Times" dienraštyje paskelbtame pasikalbėjime. Sovietų Sąjunga Kinijai pasiūlė trijų punktų planą santykiams gerinti: 1. pasitarti pasienio incidentų klausimu, 2. ambasadorių grąžinimą į ambasadas, 3. prekybinių ir ekonominių ryšių atnaujinimą. Atrodo, kiniečiai šį planą yra atmetę, nes jų oficiali žinių agentūra "Nau-

joji Kinija" Sovietų Sąjungą pavadino didžiule fašistine koncentracijos stovykla, kurią sukūrė dabartiniai Kremlius vadai. Pekinge medaliais buvo atžymėta 10 karių už parodytą drąsą pasienio kautynėse. Komunistinės Kinijos dvidešimtmečio išvakarėse kiniečių, arabų, anglių, prancūzų, japonų, rusų, ispanų ir vietnamiečių kalbomis buvo išleistas pasienio susidūrimų albumas "Mirtis naujiesiems carams". Vaizdų pagalba jame įrodinėjama, kad pasienio incidentus provokuoja sovietai. Jungtinių Tautų visumos posėdyje Albanijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas H. Budo apkaltino Sovietų Sąjungą kariuomenės telkimu Kinijos pasienyje ir ruošimusi karui. Jo teigimu, Sovietų Sąjunga ir JAV nori apsupinti Kiniją, sustabdyti išsilaivsinimo kovas ir pasidalinti pasaulį. Albanija yra vienintelis Kinijos sąjungininkas Europoje. Vakaru žvalgyba atkreipė dėmesį į reikšmingą faktą, jog sovietai kaupia šaldytos mėsos atsargas. Lig šiol tokiai mėsai suvienyti jie kasmet iš Švedijos pirkdavo 500 tonų popieriaus, o dabar staiga jo užsakė net 10.000 tonų.

V. Vokietijos parlamento rinkimuose kanclerio K. G. Kiesingerio krikščionys demokratams gavo 46,1% balsų ir pravedė 242 atstovus. W. Brandto socialdemokratams surinko 42,7% balsų ir pravedė 224 atstovus. Jėgos balansas dabar yra atsidūręs laisvųjų demokratų rankose, nes ši partija gavo 5,8% balsų ir 30 vietų parlamente. Socialdemokratų vadovs W. Brandt tikisi sudaryti koalicinę vyriausybę su laisvaisiais demokratais, panašią viltį puoselėja ir kancleris K. G. Kiesingeris. Socialdemokratų ir krikščionių demokratų didžiosios koalicijos greičiausiai teks atsisakyti — rinkiminiamе vajuje per daug buvo įtempti abiejų partijų santykiai. Adolfo von Thaddeno naujieji naciai surinko tik 4,3% balsų, nepasiekdami 5% minimumo atstovams į parlamentą praversti. Tarp krikščionių demokratų ir socialdemokratų yra du esminiai skirtumai: K. G. Kiesingeris yra linkęs laikytis ligišlinės politikos, o W. Brandtas siekia artimesnių ryšių su sovietų satelitais Rytuose Europoje ir ypač R. Vokietijoje, nori padidinti markės vertę.

Cekoslovakų kompartijos centrinis komitetas prieš metus specialia rezoliucija pasmerkė sovietų invaziją. dabar ši veiksmą pavadino socializmo Cekoslovakioje išsėlėjimu nuo kontrevolucionieriu. Naujoji rezoliucija, kurios tikrieji autoriai sėdi Kremluje, pritarė L. Brežnevui doktrinai. A. Dubčekas buvo pašalintas iš kompartijos prezidento ir federacinio parlamento pirmininko pareigų, bet paliktas centrinio komiteto nariu. Ki-

ti liberalieji komunistai, "jiems patiems prašant", išbraukti iš centrinio komiteto narių sąrašo. Tokių gretoms priklauso J. Smrkovskis, ideologas Z. Mlynaras, buvęs planavimo ministras F. Vlasakas, jaunimo vadas Z. Vokulickis ir eilė kitų. Iš kompartijos išmestas gen. V. Prchlikas, Varšuvos Sąjungos posėdyje pasisakęs prieš šios organizacijos sovietinę vadovybę. Atleistuosius liberalus pakeitė Maskvą garbinantys konservatoriai. Premjero O. Černiko vyriausybė atsistatydino, bet jis ir toliau paliekamas premjero pareigose.

Sovietų užsienio reikalų ministras A. Gromyko, Niujorke pietavęs su JAV valstybės sekretorium W. Rogers, pareiškė, jog greitu laiku bus pradėtos derybos su amerikiečiais dėl raketinių ir atominio ginklų apribojimo. Suomijos užsienio reikalų ministras pritarė, kad derybos bus pradėtos Helsinkyje spalio viduryje.

Naujų vilčių konfliktui Artimuosiuose Rytuose užbaigti teikia Egipto užsienio reikalų ministerio M. Riado padarytas pareiškimai Jungtinėse Tautose, kad taikos derybos su Izraeliu Egiptas gali pradėti nelaukdamas kariuomenės atitraukimo iš okupuotųjų arabų sričių. Lig šiol pagrindinė sąlyga deryboms buvo Izraelio kariuomenės atitraukimas. Prez. R. Niksoną Vashingtone aplankė Izraelio premjeras G. Meir, norinti papildyti ginklų arsenalą. JAV vyriausybė jau yra pardavusi Izraeliui 50 už garą greitesnių "Phantom" naikintuvų. Premjeras G. Meir jų skaičių norėtų papildyti 25 ir gauti 80 "Skyhawk" naikintuvų. Lėktuvų įsigijimas pareikalaus nemažų išlaidų, nes "Phantom" kainuoja \$3,5 milijono, o "Skyhawk" — \$1,25 milijono. Izraelis ir Jordanija pasirašė slaptą sutartį, kuri jordaniečiams leidžia sutaisyti prieš tės mėnesius izraelio karių susprogdintą Ghor irigacijos kanalą, aštrūnanti vandeniu šiaurinės Jordanijos derlinguosius slėnius. Jordanija išspareigojo suvaržyti partizanų veiklą Jordanijos ir Beisano slėniuose.

Bolivijos karininkai be kraujo praliejimo nuvertė prez. L. A. Siles Salino vyriausybę. Prezidento pareigas paėmė kariuomenės vadas gen. Alfredo Ovando, o ministerijų kabinetą sudarė jaunieji karininkai ir revoliucinių pažiūrų kariojo sparno jaunimo atstovai. Naujoji vyriausybė panaikino sutartį su amerikiečių Bolivian Gulf Oil naftos bendrove. Gen. A. Ovando žada atsaukoti ūkininkų teises ir paversti juos gyvenimui žemės reforma. Bolivija yra jau devinta P. Amerikos valstybė, valdoma generolu.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Leidėjas: Kanados Lietuvių Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* Išeivii sielovados klausimas iš naujo judinamas Romoje. Popiežius Paulius VI paskelbė raštą "Pastoralis migratorum", kuriame pabrėžia išeivii sielovados svarbą ir pveda vyskupų kongregacijai paruošti praktines gaires. Vyskupų kongregacija tokias gaires jau nustatė ir paskelbė savo instrukcijoje "De pastorali migratorum cura". Ji įsigalioja nuo 1969 m. spalio 1 d. Pradžioje išdėstomi bendrieji dėsni, paskui — konkretūs nuostatai. Pirmausia rekomenduojama steigti personalines tautines parapijas. Kur tai neįmanoma, gali būti steigiamos mišrios teritorinės parapijos, o mažesnėse vietose skiriami teritorinių parapijų vikarai tautinių grupių kunigai. Plačiai išsisklaidžiusiems išeiviams steigti sielovados misija su kapeilioniūvede. Instrukcijoje pabrėžiama, kad išeiviams aptarnauti turi būti skiriami jų tautybės kunigai. Juos parenka išeivios krašto vyskupai, o pareigoms skiria atitinkamos krašto vyskupai. Kraštuose, kur yra daug tos pačios tautybės tautinių misijų kapelionų, skiriami tautinių misijų delegatai, kurie yra ryšiniai tarp gyvenamojo krašto vyskupų ir misijų kapelionų.

* Sv. Tėvas Paulius VI, kalbėdamas maldininkams, pareiškė, kad daugelis vadinamų progresyviųjų katalikų gali atnešti Bendrijai nelaimių, nes reformų troškimas kaikiurių katalikų nukreipia klaidingų kelių. "Galbūt per daug pasitikima kraštutiniiais ir neįprastais bandymais ir per lengvai pasiduodama viešajai opinijai, nes tikrasis kelias ir reformas randamas atsakingume ir katalikiškos išminties šviesoje". Esą praeištą daug laiko iki bus atrinkta tai, kas gera nerimstančios Bendrijos apraishose, ir įjungta į jos visuotinę darną. Jis ypač kritikavo kaikiurių katalikų intelektualų bandymą prasišlenkti su Bendrijos tikėjimu, perdėta Bendrijos socialinių bei pasaulietinių uždavinių pabrėžimą dvasinių ir maldos aspektu pameigimo sąskaiton, nepakiusnū Bendrijos vadovybei ir reikalavimą leisti kunigams vesti.

* Vysk. Rubin, pasaulinio vyskupų sinodo sekretorius, pareiškė, kad vyskupų sinodas saukiamas svarstyti Sv. Sosto santykių su tautinėmis vyskupų konferencijomis bei tautinių konferencijų viena su kita. Esą nebūsią pašalinii, į darbotvarkę neįtrauktų dalykų svarstymo. Jis pranešė, jog Paulius VI, šalia visoms vyskupų konferencijoms ir Vatikano kongregacijoms atstovaujantių sinodo narių, paskyrė 17 narių savo varžū. Jų tarpe yra ir du amerikiečiai: kard. Terence Cooke ir arkiv. Martin O'Connor. Be bendrųjų posėdžių, bus diskusinių grupių, kurios bus sudarytos pagal pagrindines 6 kalbas: anglų, prancūzų, italų, ispanų, portugalų ir vokiečių. Sinodui pirmininkaus: kard. Carlo Confalonieri, konsistorinės kongregacijos prefektas; kard. Valerio Gracias, Bombėjaus arkivyskupas; kard. Angelo Rossi, "ao Paulo arkivyskupas. Sekretoriaus: kun. Antonio Anton, SJ, Gregoriano universiteio profesorius; mons. Wilhelm Oncln, kanonu teisės pertvarkymo komisijos sekretorius; vysk. Roger

Etchegaray, Prancūzijos vyskupų konferencijos sekretorius.

* Sv. Juozapo seminarija Vašingtone šio mėnesio pabaigoje pradeda ankščiau skelbtą dvejų metų kursą vedusiems ir nevedusiems vyrams, virš 33 metų amžiaus, norintiems tapti dijakonais. Šiuo metu jau yra įsiregistravę 88 vyrai: 33 iš Baltimorės arkivyskupijos ir 53 iš Vašingtono.

* Kard. Giovanni Urbani, Vencijos patriarchas, 69 m., vienas pagrindinių katalikų hierarchijos konservatyviojo sparno šulų, mirė nuo širdies smūgio.

* Vysk. Alexander Carter, Kanados vyskupų konferencijos pirmininkas, pareiškė pilnai priitari ir remia kardinalo Suenens mintis vyskupų ir popiežiaus kolegijinio principo aiškini. Visdėto jis apgailestavo, jog kardinalas pamiršo paminėti kiek daug pastangų dėda popiežius ir daugelis kūrjos pareigūnų rodo esamai būklei pagerinti. Jis taipgi pareiškė: "Liūdna, kad daugelis nesuprato jo (kardinalo Suenens) pareikimo ir prikišo jam neistikimybę popiežiui. Tai visiškai absurdas, kurį mato ir Kanadoje žmonės, nuosirdžiai besistengia šias problemas nagrinėti".

* Kardinalo Danielou nuomone, Prancūzijos hierarchijos neapsisprendimas įvairiais klausimais drumsčia prancūzų katalikų nuotaikas ir kelia jų tarpe nerimą. Vyskupų neapsisprendimo prieštastimi jis laiko grupes, demagoginių būdu darandčias spaudimą i vyskupus. Teologų tarpe, pasak jo, irgi yra išsiokimū, kurių randama ir kun. Hans Kueng raštuose.

* Arkiv. Bernard J. Sheil, 83 m., "Catholic Youth" organizacijos steigėjas, ilgametis darbininkų unijų rėmėjas ir nesveikų antikomunistinių taktikų kritikas, mirė nuo širdies priepuolio. Jis ilgus metus buvo Čikagos arkivyskupijos vyskupų pagalbininku. Popiežius Jonas XXIII už įvairius nuopelnus jam buvo suteikęs arkivyskupo titulą. Velionis 1966 m. pasitraukė iš visų pareigų ir pastaruoju metu gyveno Tucson, Arizonoje.

* Kun. Rapolas Pūks mirė Lietuvoje inkstu vėžiu š.m. rugpjūčio 31 d. Palaidotas rugsėjo 3 d. Petrašiūnuose. Buvo gimęs 1909 m. Lydukiuose, gimnaziją baigęs 1931 m. Ukmergėje, kunigū seminariją — 1936 m. Kaune. Vikaravo Sv. Kryžiaus (karmelitų) parapijoje Kaune ir kapelionavo augstesnėje moterų dailės darbu mokykloje. 1941 m. buvo paskirtas organizuoti naujos parapijos Augštuosiuose Sančiuose. Nuo 1967 m. ligi mirties buvo Lapių klebonu. — Litgoninėje serga kun. Ligeika.

* Kun. Saulius Laurinaitis, amerikiečių parapijos klebonas Newark, Ohio, antrą kartą išrinktas i Columbus vyskupijos kunijų senata. Jis dalyvauja vietinėje televizijos programoje, kai svarstomi religiniai klausimai ryšium su I Vatikano santarvya. Šią vasarą jis praleido svėitė su katalikais studentais Mičigane, kur jau treči metai eikia naujo sąūdžio centrinė. Sąjūdis pasiivadins Antiochijos vardu. kur šv. Paulius praėjo sąjūdinė savo misia. Naujasis sąjūdis primena lietuvių ateitininkus.

Kun. J. Stš.

Lietuva bus tik gera kaimynė

Kodėl Lietuva atsisakė federacijos su Lenkija?

Pateikiame santrauką buvusio Lenkijos karinio attaché straipsnio, kuris buvo atspausdintas lenkų išeivios žurnale "Horizonty" 1969 m. sausio — vasario mėn. Jau autorius gana blaiviu žvilgsniu bando suprasti Lietuvos politiką, ją įvertinti bei priminti kaikiurius klaidingus Lenkijosėjimus. Taipgi jis meta žvilgsnį i ateitį. Ankščiau šis pats autorius išleido atsiminimų knygą "Spomnienia Kowienskie", kurios santrauka taip pat buvo atspauskota "T. Z.". Red.

Vytauto kultas

Prieš vykdamas i Kauną, plk. L. Mitkiewicz pagrinđinai nebuvo išstūdiavęs Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės istorijos. Tiesa, jam buvo gerai žinomi Gediminaičių ir Jogailaičių valdymo laikai, bendra Lietuvos-Lenkijos sąjunga ir abiejų valstybių padalinimai, kai XVIII š. visa DLK-tės žemė atiteko Rusijai. Tad ir žvelgdamas i Lietuvos praeitį, autorius kiek ilgiau sustoja ties Vytautu, pažymėdamas, kad 1938-39 m. Kaune jis susidūrė su nuostabiai dideliu Vytauto Didžiojo gerbimu. Dar i šiandien plk. L. M. svarsto, iš kur tai atsirado, kokios buvo XX š. pradžios priežastys, paskatinusios lietuvių savo globėjui naujosios Lietuvos valstybės didvyriū pasirinkti Vytautą, kuris gyveno XIV—XV š.

Klausimas tuo idomus, kad nuo XVI š. DLK pamažu pradėjo prarasti savitą lietuvišką charakterį. Vyrėjantis luomas — bajorija palinko i lenkiškąją kultūrą, paremtą sena lotyniška Vakarų kultūra. Didžiojo Lietuvos Kunigaikštystėje tik kaimas išliko lietuviškas — kalbėjo savo prosenelių kalba. Tokia būklė truko iki I D. karo pabaigos, nors ir vėliau randami lenkiškos kultūros pėdsakai papročiuose ir DLK gyventojų kalboje.

Nuo XIX š. antrosios pusės, nuo 1863 m. sukilimo ir Muravjovo, kuris drakoniškomis veiklos priemonėmis naikino DLK-tės betkokį savarankiškumą, prasideda tautinis atgimimas — naujoji Lietuva.

Tautinis atgimimas

Kas tai padarė? Aristokratija ir šlektai? Tikrai ne! Jie jau buvo persisunkę lenkiška kultūra, nuo amžių vartojo lenkų kalbą, gyveno lenkiška dvasia, svajo-damai apie 1772 m. Rzecpospolitę ir trijų tautybių bendrą gyvenimą.

Naujosios Lietuvos atgimimas yra sujungtas su kaimu ir i š jo kilusia nauja lietuvių tautos inteligentija. Taigi, naujoji Lietuva yra kūriny lietuviškos liaudies, labai gausios inteligentijos, mokslininkų, kurių skaičius sparčiai augo, nes lietuviai yra labai gabi tauta.

Kai 1917—1918 m. palankios aplinkybės galutinai leido atskirti nuo Lenkijos ir įsteigti savarankišką valstybę, koki šukį Lietuvą turėjo pasirinkti?

Tuo metu jau buvo iškiles gausus lietuvių skaičius su nauja orientacija. Jie nebėjo su Lenkija, su unija, kuri jau buvo bereikšmis dalykas, o senoji DLK nebeegzistavo. Tačiau pagrindinės priežastys glūdėjo kitur.

XX š. lietuviai daugiausia baiminosi sąjungos su Lenkija, kad nepatektų lenkiškos kultūros įtakon, kaip prieš šimtmečius ju kunigaikščiai ir bajorai. Naujoji Lietuva stengėsi neįsileisti lenkiškos įtakos Lietuvon. Lietuvių kalba 1917—1939 m. laikotarpyje buvo ištobulinta, tapo literatūrine kalba, nors mažai pažįstama tarptautinėje literatūroje.

Pilsudskio planai

Maršalas J. Pilsudskis savo plačią jogailišką planą siekė ne buvusios unijos, bet labai plačios trijų tautų federacijos su savom vyriausybėm. Nežiūrint atsišaukimo 1919 m. Vilniuje i visus buvusios DLK-tės gyventojus, jis nesusilaukė palankaus atgarsio iš naujųjų lietuvių.

J. Pilsudskis, plačiai žinomas Lietuvoje, o ypač Zemaitijoje, kaip Gintautas, — neturėjo didelio pasitikėjimo nei liaudyje, nei inteligentijoje. J. Pilsudskį lietuvių laikė sulenkėjusiu lietuviu ir lietuviškų reikalų išdaviku.

Nuo pat tautinio lietuvių sąjūdžio XIX š. aiškiai augo praraja tarp Lietuvos ir Lenkijos, o ypač tarp lenkiškos kultūros ir pamažu augančios lietuviškosios.

Lietuviai norėjo būti savarankiškais šeiminingais savam krašte, be jokiu sąjunga ar unijū, norėjo patys savoj valstybėje turėti savo lietuvišką kultūrą. Jie siekė Vilniaus — DLK sostinės, pilnai suprastami, kad amžiu eigoje Vilnius, gyventojų atžvilgiu, tapo lenkiškai kalbančiu miestu.

Vytauto portretas

Lietuvai Vytautas, o ne Jogaila buvo didvyriškos eros simbolis. Stebėjau šį naują lietuvių pasikeitimą ir jų pažiūrą i Jogailą. Nemačiau jokiu unijos

ar Jogailos pėdsakų muzėjuose, viešuos Kauno pastatuose, visoje Lietuvoje. Visur vyravo Vytautas — nekarūnuotas lietuvių karalius, kaip tautinis didvyris. Kodėl? Plk. L. Mitkiewicz, remdamasis įvairiais šaltiniais (J. Albertrandy, A. Prochaska, Briancew, Wielhorski), pateikia gan plačią Vytauto charakteristiką.

J. Albertrandy esą rašo, kad Vytautas ilgai gyveno pas kryžiuočius, gerai išmoko vokiečių kalbos, karo meno, valstybės tvarkymo ir valdymo. Pasak A. Prochaskos, Vytautas buvo neaugstas ūgio, smulkių veido bruožų, labai judrus, aštraus žvilgsnio, greitas veiksmuose, mėgęs mokytis kariškų dalykų. Buves kryžiuočių mokynas, tad nenuosabu, kad jame buvo daug kryžiuotiškos dvasios. Įgimti gabumai, darbas padarė iš Vytauto gerą karį ir daugelio tautų valdytoją, nors pačio jaunystėje jis buvo vaikiškai naivus ir lengvapėdiškas. Jo kalba buvusi trumpa, šykšti žodžiais, kurie buvo reikšmingi ir gilūs, kartais kandūs. Vytautas buves kerštingas ir išdidus. Šiuos bruožus jis įsisavinęs kryžiuočių dvere. Tuometiniams laikams Vytautas laikytinas augšto išsilavinimo. Jis mokėjęs lietuvių, vokiečių, gudų, lenkų kalbas ir jų tauri diplomatų kalbą — lotynų. I religiją nekreipęs didelio dėmesio, keitęs ją keletą kartų: buves stačiatikiu, kataliku, pagoniu; vedęs tris kartus. Tuo tarpu V. Wielhorskis savo veikale "Lietuva ir Lenkija" sako, kad Vytauto vardas plačiai skambėjo Lietuvoje ryšium su jo diplomatinėm ir ginklo pergalem. O i tikrųjų jis buvo vieno ir kito meistris.

Apie Jogailą pulkininkui L. Mitkiewicz Kaune teko girdėti tik kaip apie asmenį, privedusį Lietuvą prie žlugimo, sąjungus su su Lenkija. Tik Vytautas Didysis buves vienintelis kunigaikštis, siekęs i Lietuvos padaryti didelę Europos valstybę.

Autorius daro tokią išvadą: sunku įspėti, kaip būtų plėtojosi santykiai XV š. ir vėliau tarp savarankiškos Lietuvos karalijos ir Lenkijos. Reikia tačiau suvokti, kad diplomatiniai lietuvių sugebėjimai, sujungti su pavaldingų šeiminingamųjų visoje Lietuvos ir Lenkijos karalijoms XVII ir XVIII š.

(Bus daugiau)

Paruošė K. Baronas

RAUDONOJI LYDIJA

Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoje L 77 užrašai

Išvertė ir paruošė spaudai VLADAS MINGELA

(TESINYS IS PRAEJUSIO NR.)

Kurt Berger

Netikėtai susipažinau su reto idomumo vyru Kurt Berger. Jis tarnavo užsienio agentūroje. Ilgesnį laiką jis gyveno "Ambasador" viešbuty, kur su juo ir susipažinau. Tai puikios išvaizdos vyras, apie 25 metus amžiaus. Jis pakvietė mane pietų. Valgant jis pasakojo anekdotus. Pavalgius tarė:

— Ar negalėtume kavą gerti mano bute?

— Bet ar tikrai kava pasitenkism? — paklausiau.

— Aišku, kad ne, — atsakė Bergeris ir tęsė toliau. — Lydija Lichtenbergerova iš Prahos priemiesčio Chodov yra paslaptinga raudonplaukė gražuolė. Ji tapo tarybinės Čekoslovakijos žvalgybos pirmūne. Tiesa, ji sėdėjo du mėnesius kalėjime, bet visdėto išvydo laisvę ir gavo prabangų butą su gerai atlyginama vieta.

Man atrodė, jis ironiškai nusišypojo. Aš truputį išsigandau, nors i paniką nepuoliau. Visdėto buvau lyg ir pritrenkta mano biografijos žinojimu. Keista, iš kur jis visa tai žino? Jis turbūt žino kaitą ir daugiau, bet idomu ką?

Jo kambary sėdėjav geriausias fotelį. Jis dingo prausykloje. Kažkaip perligai... Tuo laiku aš suskubau iškratyti jo rašomojo stalo stalčių. Nieko ten neradau. Girdėjau, kai jis kažkam skambino telefonu. Vėliau supratau iš pasikalbėjimo, jog jis susitarė su kažkokia dama pasimatyti. Aš buvau nusteibinta jo pažinčių gausumu.

— Kurtai, tu turi daug draugų...

— Žinoma. Aš mėgstu Prahos merginas. Jos viską daro tik iš meilės. Būdamas talentingas, kartu duoną užsidirba. Lėsu susitaupo ir tuo pačiu metu suskumba MVD saugumo tarnybai parinkti informacijų. Jos net kuprotą negrą pamiltų, jeigu tik jis padėtų per sieną prasmukti.

— Sveikas kalbi, atrodė, neapgalvotai, — išspėjau ji. — Nesvarbu kas šiemis krašte man atsitiks, aš nekreipiu dėmesio. Vienas klausimas mane domina: kada atgausiu savo pasą, kurį Saugumas man atėmė, kad galėčiau namo važiuoti? Šios rūšies mintys neduoda man ramybės.

Taip kalbėdamas, jis staigiu judesiu ištraukė iš mano rankinuko tą mano minėtą vedydruką. Be sunkumų radęs mygtuką, paspaudė ir atsisleidusį MVD pažymėjimą su L 77 man parodė. Supratau, kad jis šioje srityje žino gal daugiau, negu aš pati.

Drebu iš baimės

— O dabar... mažasis policijos šunelis, — šaipėsi iš manęs Kurtas, — ką galėtum tarti savo pasiteisinimui?

Pati nežinau tiksliai kodėl, bet aš visa drebėjau iš baimės. Sukaupusi visas jėgas, šaltai paklausiau:

— Ir tu dirbi sovietiniam saugumui?

Jis garsiai nusijuokė. — Tik jau ne jam. Lydija, tu tik pagalvok. Turi dvi galimybes. Pirmoji — sakysim, tu visą, ką sužinojai iš manęs, nutylėsi ir niekam nepranešai. Antroji — gali parašyti pranešimą savo ryšininkui. Galbūt mane suims. Tačiau atsimink, jog aš žinau daug tokių dalykų, kuriuos tik tu galėjai žinoti. Ar žinai, kas gali atstiksti su tavim? Tai valstybės išdavimas! Supranti? Pagalvok apie tai.

— Kurtai, — šnibždėjau aš, — juk šiuo metu man sukako tik septyniolika metų. Tikiu ir pastitikiu tavimi, jog neišduosi manęs.

Šiuos žodžius išgirdęs Kurtas surimėjo, nesiuko. Kurį laiką pagalvojęs tarė:

— Jeigu kas tave laikytų nekaltą jaunute ir naivia mergaite, labai apsiriktų. Tu per daug patyrusi, per daug žinanti.

Toks jo pasakymas mane su-

jaudino. Supratau, kad viskas gali blogai baigtis. Toks jo pasakymas buvo skaudesnis už fizinių veiksma, nors patį gerai žinojau, kad jis teisiybę pasakė. Pradėjau verksti. Jis buvo piktas ir staiga pliaukštelėjo man delnu per veidą. Ziežirbos tik pasipylė. Suskandėjo.

Baik savo kvailą žaidimą su padoriais žmonėmis! Žinok gerai — su manim tu visad praloši! Turi dvi galimybes. Pasirink. Ar tavo buto telefonas sujungtas su pasiklausymo skyriumi Saugume?

Tik palenkiau galvą...

— Gerai. Rytoj vakare iš viešos telefono būdelės paskambink šiuo numeriu, — parašė numerį ir man padavė. — Jeigu paskambinsi, manysiu, jog nesi pranešusi Saugumui viso to, ką čia kalbėjome. Tuomet taip pat sužinosi, kada ir kur galėsim susitikti.

Siaūs jis atrodė simpatiška, jo kalbėjimo būdas buvo švelnus: kabėjo tartum su vaiku. Tačiau kažkodėl jis vėl pasikeitė, atrodė, supuko ir gana stipriai pliaukštelėjo per žandą — vieną ir kitą. Dar kartą išspėjo: — Neužmiršk, Lydija, kas sakiau! Nedaryk kvailysčių! O kad gavai per žandus, nesigalėsi — užsitarnavi su kaupu. Paprastai aš moterim to nedarau, bet čia reikėjo.

Antrą kartą

Berods dviem dienom praėjus, susitikome vėl. Aš suabejojau — ar turiu pranešti savo viršininkui apie mūsų pažintį. Jis tik maloniai nusišypojo.

— Man atrodė, turi pranešti, kad susipažinau su manimi. Kitaip tu būsi nepatikima ir ims tave pačią seksti.

Jis buvo švelnus ir mielas. Maniau radusi tikrą žmogų, kuriuo galiu pasitikėti. Buvome kartu visą naktį. Kurtas buvo pasivėręs. Iš ryto, atsisveikinant pasakė:

— Lydija, mudu esame pavo-

A T A
ONAI JANULYNIENEI
mirus, jos dukroms — ADELEI JOSIUKIENEI ir KAZIMIERAI RICKUVIENEI, jų šeimoms bei artimiesiems reikiame gilių užuojautų, dailindamiesi jų liūdesiu —
Romanausky šeimos
Oakvillėje ir Bramptone

A T A
ANTANUI MARGIUI
mirus, jo žmoną KOTRYNĄ ir sūnų JONĄ-VYTAUTĄ
nuoširdžiai užjaučiu —
Boleslovas Jonynas

PADEKA

Ryšium su mūsų mylimos sesutės MARIJOS mirtimi visiems pareiškusiems mums užuojautą raštu, žodžiu ir aukojusiems šv. Mišias už velionės vėlę nuosirdžiausiai dėkojame —

A. B. Arūnai
A. B. Stonkai
K. Purvinskaitė

MASKVOS POLITIKA AZIJOJ

Po kruvinų pasienio konfliktų ir po Kinijos komunistų partijos IX kongreso nutarimų Maskva nebeturi iliuzijų, kad ilgus metus užtrukęs gincas tarp Maskvos ir Pekingo galimas išspręsti derybomis. Tati pabrėžė Leonidas Brežnevus per pastarąjį komunistų vadų susirinkimą Kremliuje: "Nauja situacija verčia mus sudaryti kolektyvią saugumo sistemą Azijoje."

Kosyginos kelionės

Pats pavadinimas rodo, kad ta sistema yra plati ir apima visus Kinijos kaimynus. Maskvai rūpi sudaryti juosta išilgai Kinijos sienų ir suversti Pekingą kiek galima kiekiau. Jei Maotse-tungas mirytų rytoj, tai jo įpėdiniai nepakeistų Kinijos nusistatymo sovietų atžvilgiu. Savo pasienį su Kinija, 6000 mylių ilgio, sovietai jau apstatė rimtomis ginkluotomis pajėgomis.

Maskvai rūpi ir Kinijos kaimynai pietuose. Premjeras Kosyginas buvo išvykęs lankyti Pakistano vadų — įkalbėti juos prisidėti prie kolektyvios saugumo sistemos Azijoje. Dar nežinoma, koki jis gavo atsakymą. Nelabai patrauklus atrodė kito kaimyno pietuose nusistatymas, būtent, Indijos. Premjeris Indr Ghandi per savo vizitą Japonijoje viešai pareiškė nepiriant Maskvos planui. Panašiai galvoja ir Japonija, tačiau Kremlius nenuleidžia rankų, nepraranda vilties — siūnia prekybines delegacijas i Persiją, Afganistaną, Indiją, Pakistaną ir pas kitus Kinijos kaimynus, piršdamas toli siekiantį ekonominį bendradarbiavimą. Maskva mano, kad šitoki būdu pasieks savo tikslą.

Santykiai su JAV

Faktiškai, nors ir neoficialiai, Maskvai rūpi, kad JAV pasilikti pietryčių Azijoje, ypač kai Britanija likviduoja savo paskutinį postą Azijoje. Pasitraukus Britų kariuomenės daliniais iš Singapūro, amerikiečiai bus vieninteliai baltieji Azijos gyventojai. Maskva norėtų iškepti du kepsnius ant to paties laužo ugnies. Nori, kad JAV pasilikti Vietnam (tai Rusijos politinis interesas), bet tuo pat metu teikia Siaurės Vietnamui sovietinių ginklų amerikiečiams žudyti. Tai daro tarptautinio komunizmo, pasaulinės revoliucijos klausimai.

Rusija paprastai nesitraukia iš užimtų kraštų bei teritorijų, o Tokijo sako: jei JAV traukiasi iš okupuotų Japonijos salų, kodėl tad Maskva negalėtų tai padaryti? Rusija gi argumentuoja šitaip: jei grąžinsime Japonijai užimtas salas, Lenkija pareikalaus Livo ir Vilniaus, Rumunija — Besarabijos, Suomija — Karelijos ir t. t. Jei Kinijos spaudimas pasidarytų stiprus ir jei Maskva pajustų peilį po gerkle, tai padarytų ir tokių nuolaidų, apie kurias dabar ne girdėti nenori. J. Gs.

DEDIKACIJOS ŠVENTĖ ARTĖJA

Reikšmingai gausus lietuvių būrys pirmą kartą istorijoje susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS PASVĖTINIME

Netrukus bus paskelbta registracija norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje.

Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygose Vatikano ir lietuvių archyvuose

Neatidėliodami siųskite savo auką šiuo adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL,
2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629, USA

kelias — ištepta virvė. Visą laiką turime laviruoti, kad ne-nukristume i bedugnę. Aš atiduodu gyvenimą už skaisčius žmonijos idealus, turiu tikslą. O koks tavo tikslas? Būk atsargi. Nepasitikėk nieku. Išidėmė gerai, kad tavo žmogiska vertė glūdi galvoje ir širdyje, bet joki būdu ne sekso geiduliuose. Tai didelė klaida. Pagalvok, ar tu gali pasiekti laimę kitus i nelaimę ir mirtį stumdama? — Šyodamas jis pridūrė: — Visdėto neužmiršk pranešti, kad buvai su manimi.

Aš abejoju. Ar tikrai turiu apie tai pranešti? — Būtinai! Jeigu tu nepranešai, bus blogiau. Apie mudviejų susitikimus, o ypač faktinius, jie sužino iš viešbučio "tarnautojų, kambarių valytojų ir panašiai. Juk lengva tave pažinti. Kiekvienas gali tave lengvai pažinti iš tavo nedažytų rausvų plaukų. — Ši kartą ką nors rašyti apie Kurtą nenorėjau. Bet ką aš turėjau daryti, jeigu ir Kurtas tai patarė? (Bus daugiau)

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas i namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryte iki 9 val. vakaro.

Prof. V. Vardžio įspūdžiai iš Bukarešto prez. R. Niksono viešnagės metu • Tauta panaši į lietuvius...
AL. GIMANTAS

Spaudoje skaitydami prez. R. Niksono kelionės detales ar televizijos ekrane stebėdami jo triumfinį sutikimą Rumunijoje, ar pagalvojome, kad toje milijoninėje minioje buvo ir vienas lietuvis? Baigiantis šiemetėi Lietuvių Fronto Bičiulių stovyklai Dainavoje, prof. dr. V. Vardys pasidalino įspūdžiais iš Rumunijos, kurioje jis su šeima lankėsi kaip tik tuo metu, kai ten iškilmingai buvo sutiktas JAV prezidentas. Prof. V. Vardys tame krašte viešėjo nuo ketvirtadienio iki ketvirtadienio, o Niksonas ten atvyko šeštadienį.

Viskas ten geriausia
Jo įspūdžiai labai šilti, malonūs ir, atrodo, rumunai, pradedant paprastais darbo žmonėmis, baigiant intelektualais, — laimėjo mūsų tauteičio simpatijas. Bene ryškiausias tos tautos bruožas — tai atvirumas, nuo širdumas ir nacionalizmas. Viskas geriausia, didžiausia, žymiausia, jei tai tik rumuniška. Ir tai galima jausti visose gyvenimo srityse. Bukareštas jų akse yra gražiausias Rytų Europos didmiestis, tos dalies perlas, Europos pasididžiavimas, naujasis Paryžius! Rumunai neužmiršta pabrėžti, kad sovietai atėmė iš jų Moldavią, bet ir bulgarai ne geresni — turi okupavę rumuniškas žemes. Visur ir visada jaučiama neapykanta r u s a m s, rusų kalbai. Su užsieniečiu, jei tas užkalbina rusiškai, tuoj bandoma kalbėti kuria nors Vakarų kalba, pirmoje eilėje prancūzų, vokiečių, anglų. Sutiktas rumunas, nors ir neblogai moka rusiškai, geriau mikčioja angliškai. Kai pritrūksta svetimų žodžių, jis griebiasi ženklių kalbos, bet nemori prabilti rusiškai. Aerodrome ar geležinkelio stotijų kasose prie langelio sovietiniai turistai, tekablj rusiškai, sulaukia dėmesio pačioje pabaigoje. Pvz. viena sovietinė turistė negavo bilieto — buvo teisinamasi, kad visai išparduoti. Kiek vėliau paaiškėjo, kad tar naujojai rusiškai moka, bet su sovietine moterimi visai nenorėjo kalbėti.

Prezidentas gatvėse

Sostinės spaudoje apie Niksono vizitą tylėjo iki pat jo įvykio. Pats miestas, dar vėlyvą penktadienio vakarą buvo lyg nieko dėtas. Tik vidurnaktį pradėta skubiai puošti parado gatves, kabinti Rumunijos ir JAV vėliavas. Per vieną naktį visos gatvės staiga pasikeitė, lyg pasakoje. Oras buvo saulėtas, karštas. Gatvėse, kur turėjo vykti iškilmingoji motorkada, prie šalių gatvių stovėjo uniformuoti sargybnieai. Tarp jų buvo ir nemažai civilinių saugumo pareigūnų, kurie nuotraukoję galėjo atrodyti kaip dalis minios. Į pagrindinę didelę miesto aikštę ir gatves, kur turėjo pasirodyti J. A. V. prezidentas, žmonės vyko didžiule mase, lyg lava, lyg jūra. Visų nuotaika pakili, daug kas laiko JAV vėliavėms. Žmonių būtų buvę dar daugiau, kad „kažkas“ paleidęs gauda, kad prezidentas atvyks tik 5 v. p. p., tad dalis išsikirstė, žadėdama sugrįžti vėliau, bet Niksonas atvyko apie pirmą valandą. Sunku buvo sulaukyti minias, kurios veržėsi artyn prie svečio. Jis ir pats vietomis išlipdavo iš limuzino ir išsimašydavo prie šalių gatvių sustojusios minios tarpan, spaudė rankas, plojo žmonėms per pečius, kiti stengėsi bent pirštų galais paliesti amerikiečio svečio drabužius. Saugumui buvo tikrai sunku, tiesiog neįmanoma susitvarkyti su entuziastingai nusiteikusia minia. Tos dienos dienraščiai pirmuosius puslapius skyrė apsilankymui atymėti, buvo ir nemažai iliustracijų. Sekančią dieną ir miestas, ir viešosios nuotakos vėl grįžo senon tvarkon. Visa daroma, kad neišprovokuotų, neužgautų sovietų.

Suvalstybinta medicina

Prof. V. Vardys lankėsi ir Juodosios jūros vasarvietėse. Keliavo ir taksiu, ir traukiniu, ir lėktuvu; spėjo užmegzti pažintis su visa eile rumunų. Jie visai nesivaržė kalbėti, priešingai, patyrė, kad svečias iš Ameri-

kos, visai atvirai pasakojo, dėstė savo skaudulius, nepasitenkinimą, nusiteikimus. Teko jam susipažinti ir su „valstybine medicina“. Apsirgo dvejų metų amžiaus dukrytė. Pakilo karštis. Nuėjo viešbučio apacion ir pasaukė gydytoją. Grįžęs į savo kambarį rado gydytoją, jau apžiūrėjusį mažąją pacientę ir pradėjusį rašyti receptą. Gydytojas buvo atvykęs su medicinos seserimi, kuri jam asistavo, nešdama medicinos įrankių krepšelį. Vizito kaina — 7 doleriai, kurie, gydytojo pareiškimu, eina poliklinikai, iš kurios jis atvykęs. Amerikinių cigarečių priedas rumunų gydytojai visai gerai nuteikė. Jis priraišė vietinių antibiotikų, aspirino ir... sacharino. Mergaitė pasveiko. Ant antibiotikų užrašas trimis kalbomis: rumuniškai, rusiškai ir vokiečiai. Greičiausia, skiriama eksportui ir Rytų Vokietijai ir Sov. Sąjungai.

Vakarų tauta

Kiekviena proga pabrėžiamas rumunų ryšys su vakarais, bet ne rytais. Jie save vadina Roma n i a, vis pabrėžiant, kad pirmojo žodžio dalis kilusi nuo žodžio Roma. Jiems nepatinka, kai jie kitaip vadinami. Atrodo, norint laimėti tos simpatijos tautos simpatijas, lietuviams tektų Rumuniją perkrikštyti į Roma - n i j a. To krašto turistams skirti vadovėliai pabrėžia rumuniškuosius bruožus. Štai, viename tokia angliškame leidinyje, pateikiant žinias apie savąjį kraštą, angli skirsnėliai vis pradedami Romania... Tai kraštas, davęs tokį ir tokį mokslininką, Romania... tai gimtinė tokio ir tokio rašytojo ar poeto, Romania... čia pasaulio šviesa išvydo toks ar kitoks dailininkas ir t. t. Prof. V. Vardys sakė, kas pasaulio mokslinį gyvenimą, žinąs visą eilę mokslinio ir kultūrinio gyvenimo vardų ir Rytų Europoje, bet jam nežinoma nei viena tame vadovėlyje minėta pavardė. Visur ten jaučiamas didelis išpušimas pristatant svetimiems savąjį kraštą. Tai, žinoma, nėra nuodėmė, bet užsieniečiai tuoj gali atskirti miglas nuo tikrovės.

Pigios kelionės

Prof. V. Vardys ypač gyrė rumunų lakūnus. Jam teko skristi vietinės oro linijos lėktuvu. Tai labai senas, greičiausiai dar nuo II D. karo užliksis karinis lėktuvas, perdirbtas civiliniam susisiekimui. Patogumai labai prasti, bet lakūnų sugebėjimas lėktuvus valdyti tiesiog nuostabus. Kainos, amerikiniiais doleriais vertinant, labai pigios. Lėktuvo bilietas iš Bukarešto į Juodosios jūros pakrantės bene tik penki doleriai. Visur kelionėms reikalingos rezervacijos, bet užsieniečiui, atrodo, visada atsiranda laisva vieta paskutiniu metu, o ka jau bekalbėti, jei besilankantis yra amerikietis.

Prof. V. Vardžiui kiek anksčiau yra tekę lankytis ir kituose Rytų Europos kraštuose. Atrodo, rumunai bus bene drąsiausi ir savarankiškausi. Didėsne laisvė ir augstesnis ekonominis lygis yra komunistinėje Jugoslavijoje. Bet rumunai bando ją pasivyti, nors reikės dar labai daug darbo ir pastangų ta kryptimi. Juo labiau, kai geografinė rumunų padėtis reikalauja didelio atsigavimo, nes Sov. Sąjungos grėsmė meta juoda šešėli. Čekoslovakui patirtis rodo, kad ta grėsmė yra labai reali.

Bendruomenės veikėjų, spaudos ir radijo pareigūnų pasitarime Taboro Farmoje, Mičigane, š.m. rugšėjo 13-14 dienomis. Viršuje posėdžio metu; matyti: KLB pirm. dr. S. Cepas, V. Kamantas, Stp. Kairys, dr. A. Razma, B. Sakalas, A. Gailiūsis ir kt. Apačioje: V. Rastenis, A. Rinkūnas, dr. V. Majauskas, Z. Rekašius ir kt.

Baltiečių demonstracija prie Jungtinių Tautų Niujorke. Pakyloje kalba Kinijos atstovas JT min. Wang Meng-Hsien; sėdi: kun. N. Trepša, gen. kons. Šimutis, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas

ANTANO VENCLOVOS ATSIMINIMAI

Naujas arklukas, senas balnas

Neseniai laisvuosius Vakarus pasiekė okupuotos Lietuvos buvusio švietimo komisaro A. Venclovo knyga „Vidurdienio saulė“. Tai atsiminimų knyga, apimanti laikotarpį nuo pirmosios rusų okupacijos ligi antrosios pradžios.

Kaip ir anksčiau, Venclova savo atsiminimus pradeda komunistinės propagandos tirada ir džiaugsmu, kad Lietuva pagaliau „tarybinė respublika“, laisvą noru prisijungusi prie Sov. Sąjungos. Žinoma, tokį tvirtinimą gali sleiksti tik suvaikėjęs, aklas fanatikas ar už grašius savo tautą išdavęs žmogus. Prie kurios kategorijos tinka knygos autorius, palikime jam pačiam pasisakyti.

Nesileidžiant į nagrinėjamą kitų propagandinių banalybių, kurių šiandien baidosi net labiau išpruše komunistai, Venclova irgi norėjo pademonstruoti „pažangumą“ ir todėl atsisakė igriusio Lenino liaupsinimo ir net pasisakė prieš asmenybės kultūrą, kuriam savo laikui sukrėvė laurų vaikinas neblogiau už io paties suklaidintą Salomėją Nėrį.

Atmetant nusibodusius komunistinės propagandos pelus. A. Venclovos atsiminimų knygoje randame ir būdingų pasisakymų, kurie gražiai pavaizduoja sovietinę tikrovę bei priešpavę.

Bėgdamas nuo besiveržiančių vokiečių ir peržengęs Gudijos tyrklaui, Venclova pakeliui sutiko labai mažai „tokių, kurie ištęsi ir atviras kalbas ir karo eigos svarstymus“ (p. 111). Kadangi „nenugalima“ raudonoji armija bėgo lyg avių banda, tai ir Venclova neiškenčia nepažymėtos, esa „viešojo propaganda, skelbusi, kad priešą mušime jo teritorijoje, pasirodė neteisinga“ (p. 112).

Aprašo taip pat, jog netoli Minsko vos nesušaudė Marcinkevičiaus, o Liudą Girą nuo sušaudymo išgelbėjo tik Venclovos sovietinio deputato bilietas. Abu juodu rusai palaikė diversantais ir šnipais.

Viešbučiai su žiurkėmis

Penzoje rusai Venclovą apgyvendino „socialistiniame“ viešbutyje, kuris „dvokė pelėsiais, žiurkėmis... Atskiram kambarielyje įtaisyti tualetai iš karto naudojami gal dešimt vyrų, nieku neatskirti nuo vienas kito“ (161 p.). Prisimena Venclova, kaip klaidžiojo atrodė Viazmos miestelis, kuriame tebuvo viena

grįsta gatvė, kurioje valkiojosi karvės, žyžė musės, o jau „notaro įstaigos vargingumas ir nevalyvumas... dulkės, kėdės išlaužtom kojom“ (p. 125) Venclova tiesiog pritrenkė. Garsųjį Kazanės miestą jis rado apieštą — „išdaugyti šaligatviai, seniai nedažyti ir neremontuoti namai“ (p. 225). Ir taip visa atrodė dar karo audrai nepalietus — vos prasidėjus karui...

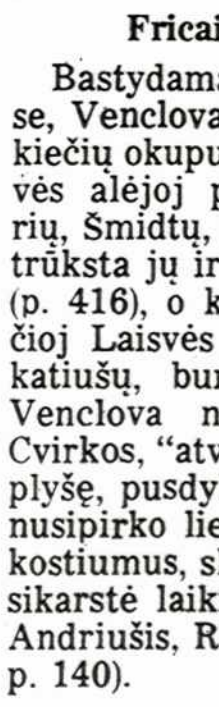
„Lietuviškoji“ divizija

Gan plačiai Venclova aprašo vadinamosios „lietuviškos“ divizijos organizavimą prie sovietų armijos. Iš tikrųjų toji divizija tebuvo lietuviškas vardas, nes „lietuviai joje pradėjo absolučiai vyrauti tik po Lietuvos išdavimo“ (p. 193) — rašo Venclova. Be rusų, į tą diviziją atvyko lietuvių iš „Novosibirsko srities, kur buvo net lietuviški Baisogalos, Seduvos ir Romuovos kaimai“ (p. 193) — carinių deportacijų palikimas. Kaip ta divizija buvo apūpinata, Venclova irgi neužmiršta pažymėti, nurodymas, jog eidamas su vienu toji divizijos kariu pastebėjo, „kad Jono batų padai ties pirštais atsilupę, nudilę, ir pro skylę semia šlapią sniegą ir vandenį“ (p. 373). Apie maistą sako: „...suvalgėme visus darbus nebetinkamus arklus. Ju mėsa velniniškai kieta, bet džiaugėmės, jei būdavo bent jos“ (p. 377). Ir su generolu Vladu Karveliu Venclova karto arklėn: „...generolas, pasmeigęs šakute į karo gabalą, juokaudamas kartojė: i-ha-ha...“ (p. 371). Apie sovietinę spaudą: „...kareiviai frontuose gaunamos laikraščius paprastai surūkydavo“ (p. 382).

Venclova rašo, kad jis neesiima aprašinėti, kodėl ta divizija mūšiuose nustojo tiek daug karių. Pažymi tik tiek, kad „kartą generolas (Karvelis), ilgokai žiūrėjęs kaip, užgules stalo kampa, kažką rašiau, staiga tarė: — Ar žinote, kiek kareivių dabar čia turime savo žinioje? — Na? — Lygiai šeši. Jei vokiečiai žinotų, kad šime kaime dabar yra tik šeši kareiviai, vienas rašytojas ir vienas generolas, mums būtų rieta“ (p. 371).

Fricai ir „draugai“

Bastydamasis Rusijos plotoose, Venclova prisimena, kad vokiečiai okupuotame Kaune „Laisvės alėjoje pilna visokių Mozerių, Smidžių, Hercikių, Fricų, ne-trūksta jų ir kituose miestuose“ (p. 416), o kad šiandien toji pačioje Laisvės alėjoje pilna ivanų, katiušų, burliokų, kacapų, tai Venclova nutyli, kurie, anot Cvirkos, „atvažiuo nuskurę, apiplyšę, pusdykiai už savo rublius nusipirko lietuviškos Drobės kostiumus, skrybėles, rankas apsisakstė laikrodžiais“ (žiūr. P. Andriūsis, Rinkiniai raštai, I t., p. 140).

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKES KENTETI! KURIE IS TIKRUJU NENORITE KENTETI — JAUSITES GERIAU UZ KELIU MINUCIU — paėme DIANA LASU tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklių skaudėjimo, užkimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik \$2.00 už bonketę.

GAUNAMI VAISTINESE

ROXODIUM skystai įtrinti nuo artricio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursio pečiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veida, sprandą, nuo susteidimų, jdrėkimų, išsikimimų, išsiplėtusių kojos vėnu, galvos niežėjimų, spūgų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedėgina ir neerzina odos. Sangokite akis nuo šių vaistų. \$2.00 bonketę.

GAUNAMI VAISTINESE AR

Luscoe Products Limited
559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

VISKAS DENGIAMA LAISVE

ST. MAZLAITIS

Gyvendami svetimoje aplinkoje, turime kritiškai stebėti dabartinio gyvenimo reiškinius, kad aiškiai perprastumėm tą džiunglių kelią ir atsiribotumėm nuo blogio ir pavojų.

Perdidelė laisvė

Šių dienų demokratiškas žmogus turi tiek daug laisvės ir ją taip dažnai piktnaudoja, kad ją ima jau prarasti. Asmeninės žmogaus teisės taip yra apsaugotos, kad pasidarė sunku kovoti su nusikaltimais ir blogiu. Apšinginti, surasti teisybę pasidarė keblus, ilgas ir dažnai labai brangus, nevisiems pasiekiamas kelias. Daug kartų atrodo, kad įstatymai ir teismai tik žiūri, kaip išteisinti nusikaltėli.

Policijos teisės tapo susiaurintos, kad ji tik nusikaltimo momentu gali pagelbėti, o tai labai reta galimybė. Žmogus paliktas savo paties apsigynimui. Dėlto daug kas turėjo apsirūpinti visokios rūšies ginklais, nors niekur nėra saugus.

Nebandyk kovoti dėl mažesnių skriaudų ir nusikaltimų: jų tiek daug, kad policija ir teismai yra pasidarę abejingi. Be to, čia nėra ryžto kovoti su blogiu iš esmės: žiūrima pirmoje eilėje kiek nuostolių padaryta ir t. t. Sutramdyti blogus, triukšmingus, nešvarius ar žalingus kaimynus praktiškai nėra galima. Paprastai tenka išsikelti iš tos vietos. Tokie išsikėlimai ir įjeskojimai ramybės tolimuose užmiesčiuose pasidarė nuolatini reiškinys.

Vaikų ir paauglių teisės bei privilegijos yra tokios plačios ir jų mokyklinis auklėjimas toks laisvas, paremtas laisvo žmogaus vystymosi filosofija, kad jie darosi pabaisa ir problema visiems.

Ką bekalbėti apie tą visuotinį nepadorumą spaudoje, filmuose, televizijoje, moterų apsiengime ir t. t. Eina nuolatinis žmogaus lytinių polinkių dirginimas, kuris jaunimą veikia labai blaškiančiai, iškreipiančiai, o ir šiaip daugelyje šeimų sukelia neralių iluzijų ir nesupratimą.

Anksčiau vyravo visuotiniai priimtas sveikas paprotys tramdyti erotinius jaunimo pasireiškimus kiek galima ilgiau iki jų pilno amžiaus subrendimo. Dabar gi net seselės savo mokyklose pradeda poruotiti mergaites su berniuku visokiuose mokyklos parengimuose, net einant prie pirmos Komunijos ir t. t.

Daug kur nekritiškai priimamas palaido liberalizmo kelias ar atskiri papročiai, kurie esmėje nėra tinkami ir galėtų būti pakeisti vertingesniais.

Prekyba silpnybėmis

Modernioji psichologija vis daugiau atidengia ir patvirtina, koks nuostabiai silpnas ir įvairus yra žmogus, kaip lengvai jis yra paveikiamas ir pakeičiamas ir kaip nedaug yra asmenybių, sugebantių bei turinčių valią eiti teisingu keliu. Matau ir pripažįstu, kas geriau, tačiau seku, kas blogiau — šis šv. Pauliaus išminties pastebėjimas yra teisingas visais amžiais.

Galbūt labiausiai dėlto žmogus ir yra socialinė būtybė. Gyvendamas bendruomeniškai, jis patiria vadovavimą ir normą ar nenorom paklusta nustatytoms tvarkos ir doros normoms, tuo pačiu patirdamas visokeriopą apsaugą. Deja, kraštutinioji demokratija vis labiau nuima tą tvarką ir vadovaujančią ranką, viską palikdama atskiram žmogui apsisprendimui. Dėlto iškyla tamsūs „biznis“, kuris daro pelną ne tik iš žmogaus nepadorumo, bet ir iš visų jo silpnųjų ir blogų polinkių. Žmogus paliktas vienas ir išstatytas suvedžiojimams bei gundymams.

Pagaliau nebelieka nei pasirinkimo. Net ir rimčiausiame informaciniame laikraštyje užtiksi pornografinių pamarginimų, nepadorių skelbimų ar net atskirų skyrių, kur neva atsako į klausimus, tačiau iš tikrųjų tik klausimų ir atsakymų formoje viešai aptaria intymiausius dalykus.

Geriausiam filme ar televizijoje įdedami nepadorūs momentai, žiaurūs ar vulgariški, stengiantis prisitaikyti, sudominti visokios rūšies žiūrovus. Dėlto ne nuostabu, kad jau laikuriuose miestuose, pvz. Niujorke, venerinės ligos pasiekė epideminį pobūdį, nežiūrint gausaus modernių antibiotikų panaudojimo.

Protinės ir nervų ligos nepaprastai pagausėjo, o jų gydymui tikrų vaistų visiškai nėra. Alkoholis, narkotikai ir kiti blogi papročiai sužlugdo vis didesnę silpnės valios žmonių skaičių, padaro juos našta tai pačiai visuomenei, iš kurios jie negavo nei apsaugos, nei tikro vadovavimo. Nusikaltimai, bendras nesąžiningumas, tarpusavių santykių grubumas auga pasibaisėtina.

Psichologiškai yra suprantama, kad žmogus, pakrypęs į nedorą kelią ar apimtas ištižimo, paprastai nusiteikia ir prieš Dievą, kaip simbolį jį varžančių, kaikiurių įstatymų ar reikalavimų ir keliančių į kilumą. Dar daugiau: toks žmogus vardan laisvės paprastai kratosi ir visų kitų įstatymų, įpareigojimų ar net bendros tvarkos reikalavimų, sutikdamas tik su kaikiuriais jam priimtinais.

Niekas nesipriešina

Laisvė dangstomasi visur. Prieš ją niekas nebedrįsio žodžio turti — būtų labai nepopuliari. Net pamokslininkai pasidarė labai mandagus, kalba bendrybėmis, be priekaišto ar skundo. Gal užmirštama, kad Kristus savo mokyje buvo labai aiškus, kaipur net labai konkretus, kai vaikai iš šventovės ją piknaudojančius prekybininkus.

Neseniai teko susitikti kelias amerikietes tretinikas. Jos visos buvo labai „modernios“ ponutės: stipriai dažytos, intriguojančios, pikantiškai apsiengusios ir visos rūkos. Manau, kad šv. Pranciškus labai apstulbtų pamatęs tokias savo sekėjas. Ju mandagus šių dienų vadovai daro didelius kompromisus — negi labai išsiskirti, geriau viena koja žengti šių dienų laisvėje, bet turėti žmones savo tarpe.

Stebint šių dienų reiškinis ir matant tikrąsias jų priežastis, geros valios žmogui tenka aukotis ir dirbti pirmoje eilėje tu pagrindinių priežasčių pašalinimui ir naujų sąlygų sudarymui, kad ateitų tikrai laimingesnis žmogaus gyvenimas.

GAILUTĖ MARIŪNAITĖ š.m. rugpjūčio mėn. gavo John Carroll unte (Cleveland, Ohio) magistrės laipsnį. Jos tezinis darbas: „Dalinis lietuvių šostadienių mokymų programų įvertinimas“. Bakaluro laipsnį ji gavo Kento (Ohio) unte. Studijavo biologiją, chemiją, pedagogiką. Gavo bendrųjų mokslų specialybę (Kente), konsultantė ir vadovė specialybėje John Carroll unte. Rengiasi augstųjų ir augstesniųjų mokyklų studentų psichiatris specialybei. Dėstė Klevelando augstesniosios mokyklose ir Detroito unte, buvo moksline tyrimo departamento direktoriaus asistentė. Dabar yra konsultantė ir vadovė Čikagos premiesčio gimnazijoje. Gailutė yra pedagogų Marijos ir Viktoro Mariūnų dukte.

PLB viršūnių, spaudos ir radijo darbuotojų pasitarimo dalyvių grupė Taboro Farmoje, Mičigane. Iš kairės jaunimo atstovės kandidatės: Čegytė, J. Ceponkutė, L. Svėgzdaitė, S. Martinkutė; šalia jos — žurnalistas J. Janušaitis

Palengvinami

REUMATIZMO, ARTRICIO IR LUMBAGO SKAUSMAI

KAM KENTETI? PAIMKITE DELANO TABLETŲ IR NEJAUSITE SKAUSMU. JOS PARDAVINĖJAMOS JAU VIRŠ 60 METŲ. DELANO TABLETĖS PADEJO TUKSTANČIAMS LIGONIŲ NURAMINTI SKAUSMUS.

100 tablečių dėžutė — \$3.50

Pavyzdinė dėžutė — 75 ct.

Pridėkite 20 centų už persiuntimą.

The Delano Company Ltd.

Dept. K. S.

417 St. Peter St.

Montreal 125, Que.

PROF. A. SALIO PAREISKIMAS

Platų pasikalbėjimą su JAV grįžtančiu kalbininku prof. A. Saliu "Gimtojo Krašto" rugsėjo 11 d. laidoje pasikėlė šio savaitraščio atstovas V. Baltrėnas. Padėkojęs už parodytą nuostabią, pasidžiaugęs saugoma ir gerbiama praeitimi muzėjuje, prof. A. Salys konstatuoja: "Saugomi, tvarkomi architektūros paminklai. Mačiau, daug kur remontuojama, restauruojama, daug kur didelio darbo reikia. Zvalgydamas tėvų krašte, visur mačiau daug statybų, daug naujų baltų plytų namelių su televizorių antenomis, statomas gyvenvietes. Ir apgailestavau, kad maža likę liaudies meistrų darbų — kryžių, koplytelių, kad liudnai atrodo senosios sodybės — jas užgožia pasikeitęs landsaftas." V. Baltrėnas jį guodė, kad senosios sodybos keliamos į naujas gyvenvietes, o liaudies meistrų rūpintojėliai įkurdami muzėjus. Paklaustas, kaip JAV lietuvių inteligentija vertins jo kelionę ir užmegztus kultūrinius ryšius, prof. A. Salys atsakė: "Sunku pasakyti. Vienas gali vieną vertinti, kitas kitaip. Tai išplaukia iš skirtingos politinės filosofijos, iš skirtingų pažiūrų. Bet aš manyčiau, kad kiekvienam užsienio lietuviui verta apsilankyti Lietuvoje, savo akimis pamatyti, kas čia gera ir kas dar netobula. Iš tolo žiūrint vaizdas nepilnas, stinga detalės. Kai pats apsilankai, savo akimis pamatai, susiduri rai ryškesnį vaizdą ir viską geriau gali suprasti ir vertinti. Antra vertus, išveičia yra tik tautos kamieno šaka. O juk šakos tik iš kamieno gali gauti gyvybės savybę, bei joms lemia nudžiūti. Dabarinė Lietuva ir išveičia skiriasi socialine struktūra, savo politinėmis pažiūromis, gyvenimo filosofija. Bet visi esame to patio kamieno vaikai."

PUOLA BALFA

"Tiesos" korespondentas Vytautas Miniutas net keturiuose šio dienraščio numeruose (207-210) bandė niekinti BALFĄ, jo buvusius ir dabartinius vadus, siuntinius prašančius ir siuntinius gaunančius asmenis sovietų okup. Lietuvoje. Labdoras organizacija V. Miniutas skaitytoms pristatė kaip JAV žvalgybos padalinį, remiantį visokius banditus, liaudies priešus, renkančius žinias kartotekai, kurios duomenys perduodami amerikiečiams. Didžioji ilgų rašinių dalis skiriama BALF'o reikalų buvusiam vedėjui a.a. kun. L. Jankui juodinti. Kadangi mirusio žmogaus niekinimas ir tikrųjų yra beprasmiš, V. Miniutas samoningai nuslepia šį faktą: "Šiandien nei Juozo Končiaus, nei Liongino Jankausko — Jankaus Balfe nėra. Juos pakeitė kiti. Kunigas Vaclovas Martinkus, kunigas Pranas Geičiūnas..." Abu šie asmenys skaitytoms pristatomi pagal tą patį propagandinį karpalį, kuris buvo taikomas a.a. kun. L. Jankui: židikių parapijos klebonas kun. V. Martinkus bendradarbiavo su baltaraišiais, svaistėsis pistoletu, o kun. P. Geičiūnas pagėbė šis Lietuvos su hitlerininkais ir skelbią kovą komunizmo sistemai. Toks V. Minioto metodas, be abejonės, yra neveiksmingas, nes juk kiekvienas aklesnis skaitytos nusistebės, kaip BALF'as sugebėjo surinkti tiek daug karinių kunigų. Jam nesunku bus susidaryti išvadą, jog pagrindinis V. Minioto argumentas yra melas. Toks kvaileis propagandinis priėjimas V. Miniotui reikalingas jo tolimesnėms išvadoms pateisinti, kad BALF'o vadai remia "banditus", atseit, buvusius savo bendrininkus. Tie vadinamieji "banditai", žinoma, yra pokario metų partizanai, atliekantys bausmę koncentracinėse stovyklose. I tokių eilės V. Miniutas įrikiuoja Petra Paulaitį, Antaną Kavaliuską, Petra Paltaroką, kuriuos BALF'o slūgtiniai eš pasiekia per gimines ar pažįstamus. Tie kaliniai piešiami juodžiausiomis spalvomis kaip "gaują vadai", nužudę dešimtis žmonių. Ir čia V. Miniutas kompaktiškai naudoja stengiasi persidaryti propagandinį sruobą. Kad tokios mislains nesuvirškins nei skilvis, nei galva, V. Miniotui nesvarbu. Pareigą kompartitai ir savo karjerai jis jaučiasi atliekas. Belfe laukti karjerinio atplido.

LIETUVISKI SKLANDYTUVAI

Lietuvoje buvo sėkmingai išbandytas sklandytuvų konstruktorius Broniaus Oskino dykštasis kūriny — BRO-11M "Zylė". Jis yra panašus į paugiliams skirtus B. Oskino konstrukcijos BRO-11 sklandytuvus, kurių šimtus per penktą metų pagaminio LDAALR (Laisvanoriška Draugija Armijai, Aviacijai, Lavinui Remti) įmonė Simferopolyje. Naujajį BRO-11M modelį "Zylę" gaminis eksperimentinės sportinės aviacijos dirbtuvės Prienuose. Pirmasis užsakymas buvo gautas iš Maskvos jaunųjų sklandytuvų mokyklos viršininko V. Makarovo. Aviacijos dirbtuvių vadovo inž. Vytauto Čeponio teigimu, Prienuose bus gaminami lie tuviški plastmasiniai sklandytuvai, kurių planus ruošia vyr. konstruktorius Balys Karvelis, vyr. inž. Juozas Tamošiūnas ir jų talkininkai. Jais bus aprūpinami LDAALR aviacijos sporto klubai Lietuvoje ir už jos ribų. Tikimasi, jog plastmasiniai sklandytuvai aerodinaminėje kokybėje pralenks geriausius pasaulyje metalinės konstrukcijos sklandytuvus.

CIRKO GASTROLES

Sovietinio cirko penkiasdešimtmečiui atžymėti Maskvoje buvo paruošta nauja programa "Gėlių draugystė". Jos generalinė repeticija įvyko Ast-rachanėje, iš kur bus vyksta gast-rolių Italijon. Naujoje programoje dalyvauja ir Italijon vyks lietuviško-ko "Vilniaus" cirko oro akrobatai J. Ramanauskienė ir P. Pipiras.

LENKŲ KNYGŲ DEKADA

Lenkų knygos dekada pradėta Vilniaus respublikinėje bibliotekoje atidaryta lenkiškų knygų paroda, kuria seks k n y u iliustracijų ir plakatu parodos. Didelę knygų siuntą parodai atsiuntė Lenkijos užsienio prekybos centras "Ars Polona". Vilniaus knygynas "Draugystė" dekadoms metu pardavinėjo vien tik lenkiškas knygas. Čia su skaitytojais susitiko ir davė autografus lenkai rašytojai Ana Ozogovska, Jonas Dobročinskis ir Jeronimas Michalskis. Dekada baigta literatūros vakaru.

LIETUVISKI GAMINIAI

Tarptautinėje Brno mugėje, Čekoslovakijoje, rugsėjo 7-16 d.d. buvo ir lietuviškų gaminių Sovietų Sąjungos paviljone: elektroninis skaitavimo perforatorius "Rūta", grafinės informacijos pterteikėjas "Silueto" skaitavimo mašinoms, lydyto siūto fasavimo automatas, oscilografas, įvairios paskirties gražų, astuonka-linis indikatorius "Monitor" ir aparatas smulkinti akmenims šlapimo pūslėje.

VIESBUTIS SIAULIUOSE

Siauliuose po kelerių metų bus pastatytas architekto Rimo Šileikos ir konstruktoriaus Vytauto Uriakio su-projektuotas penkiolikaaukštis viešbutis, kuriame galės gyventi 353 svečiai. Miestų statybos projektavimo instituto Kauno skyriaus paruošta projekcinė užduotis jau yra patvirtinta, pradėdami ruošti darbo brėžinius. Naujasis viešbutis, prie kurio yra prijungtas ir dviejų aukštų didžiulis pastatas, išaušęs Siauliu centre, Draugystės — Vilniaus — Kleinerio gatvių kvartale.

ANYKŠČIŲ ŠILELIS

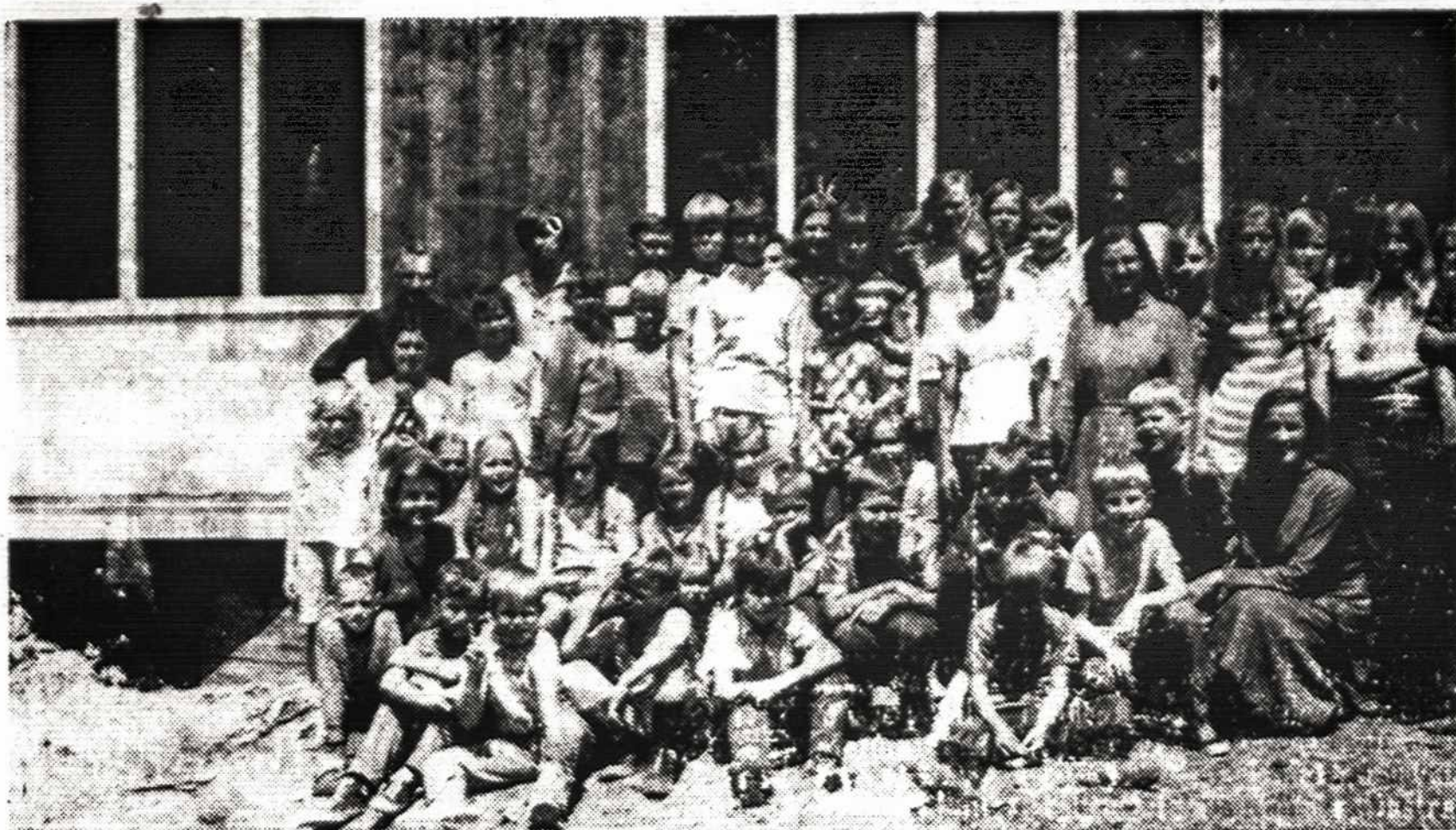
Anykščių šilelio atities problemas "Literatūros ir Meno" 33 nr. svarsto vysk. A. Baranauskas ir A. Vienuolio-Zukausko memorialinio muzėjaus direktorė Teresė Mikeliūnaitė. Susirūpinę ja priverstė prof. J. Jurginio kultūros darbuotojų suvažiavime padarytas pranešimas "Kultūros paminklai ir visuomenė", o taip pat ir "Kultūros Barų" 6 nr. paskelbtas jo straipsnis "Paminklų apsauga ir turizmas". Prof. J. Jurginis siūlo paminklų aplinkoje statyti kavines turistams. Anykščių šileliui jau buvo paruoštas kavinės projektas, bet jis buvo pripažintas netinkamu, nors kavinės idėjos lig šiol neatsisakyta. Jos šalininkai kaip tik ir remiasi prof. J. Jurginio teiginiais. T. Mikeliūnaitė pasisako už natūralų šilelio grožį, kavinių ir restoranų nesudarytą aplinką: "Čia turi viespatatv didžioji gamta, ir žmogus nereikėtų į pasakišką jos karalystę brautis su savo gamybos poilsio atributika. Be to, mums, anykštėnams, šis šilelis — tai visas literatūrinis vietų kompleksas, apimantis ir patį mišką, ir Puntuką, ir Marčiupį, ir Šlavę, ir vadinamuosius šventuosius ažuolus, ir A. Baranausko taką... Restoranas tokioje draugijoje būtų svetimkūnis..." Kavinė T. Mikeliūnaitė pataria statyti pačiuose Anykščiuose, kur tėra apie 70 lankytųjų vienu kartu galinti pasotinti nelabai švari valgykla ir vienas restoranas. Kiti anykštėnai re-dakcijai atsiustuose laiškuose taipgi smerkia prof. J. Jurginio idėją ir pataria susirūpinti Anykščių šilelio su-tvarkymu: "Kencia šandien šilelis nuo ekskursantų, nuo poilsiautojų, nuo šiaip lankytųjų saualės: kur kas nori — važiuoja, kur is nori — lau-ža sukuria, kur isigiedvoja — arbatė-lę suruošia. Svarbiausia, lieka pėda-sakai: vėžės, nuodėgulių krūvos, po-pierių vėžės ir kt. Tuo niekas ne-sirūpina, niekam per daug galvos ne-skauda..." V. Est.

ATEIKININKISKOJO JAUNIMO

TEVŲ susirinkimas įvyko rugsėjo 23 d. parapijos salėje. Išrinktas tėvų komitetas: F. Urbaitis — pirm., A. Kamaitis — sekr., V. Bielevičius — išd., nariai: M. Borusienė, E. Dek-sienė, O. Grigaitienė ir A. Urbo-navičienė. Pasidalinta mintimis apie ateities veiklą. Šį susirinkimą šaukė moksleiviu ateitininkų valdyba ir jam vadovavo pirm. D. Juozapavi-čiūtė J. P.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽOKLAUTOJŲ KLUBAS

dalyvavo Kanados Lietuvių Dienos proga surengtos šaudymo varžybose. LD pereinamąjį turę lai-mėjo Toronto Vytis, numušdamas 434 molinius balandžius, o Hamilto-

Montrealio moksleiviai ateitininkai, stovyklavę su savo vadovais "Baltijos" stovyklavietėje. Kairėje — kun. L. Zarembo, stovyklos vadovas, komendantas A. Rudinskis, priekyje — A. Morkūnienė, stovyklos gail. sesuo, sesuo Margarita Bareikaitė, merg. globėja, s. Jonė Laurinaitytė, darbelių mokytoja

HAMILTON

LIETUVIŲ NAMŲ akcinės bendrovės 362 nariai korespondenciniu būdu pasisakė už bendrovės likvidavimą — 677 balsai prieš 120, t.y. 11 balsų daugiau nei LN įstatuose reikalaujami du trečdaliai visų narių. Šis sprendimas užbaigė 12 metų trukusį Lietuvių Namų steigimą. Per tą laiką šie lietuvių bendrovė įsigijo turto, pakėlė šerų vertę ir turėjo labai daug visokių ginčų. Ją pradėjo idealistai žmonės, norėdami Hamiltono apylinkės lietuviams pastatyti tautinį židinį. Projektas per ilgai užtruko, entuziazmas atvėso ir dauguma prisidėjusių panoro visa tai užbaigti. Sekantis visuotinis LN susirinkimas jau rinks likvidacinę komisiją.

LN likvidacijos sprendimas paaiškėjo š.m. rugsėjo 19 d., kai mandaty komisija suskaitė balsavimo lapelius. Tai atliko mandatų komisija, susidedanti iš A. Patamsio, J. Kažemeko, O. Bakšienės. Dalyvavo ir kontrolės komisijos nariai — O. Aušrotienė ir O. Stasiulis.

"DELTOŠ" PASTATAS jau parduotas, bet perkėjas stato naujus reikalavimus LN bendrovei dėl gėdmių elektros tinklo. K.M. tiki aiškintis per teisimą. K. M.

GAILA, KAD PRIEITA prie LN b-vės likvidavimo, tačiau iš kitos pusės, realiai pasidžiūrėjus į šios b-vės gyvenimą, tos lengvos "mirties" teko laukti keltą metų, kadangi organizavimas užtruko per ilgai ir šiandien Lietuvių Namų klausimas Hamiltone jau nebeaktualus. Pačių lietuvių jėgomis jų išlaikyti tikrai negalima. Užtenka mesti žvilgsnį į parengimus, kurie sutraukia šimtinę lietuvių — gal tiek pat, kiek įvairūs pagerbimai, krikštynos, vardinės, jubiliejai privačiuose namuose. Didėsnes šven-tės, kaip Lietuvių Dienos, reikalauja ir didelių patalpų. O kalbos ir svajonės apie apartamentinius namus su sale yra tikrai nerealias: kas norės gyventi tokiame apartamentiniame name, kur vyks šokiai ir žaidimai su išgerimui iki 2 val. ryto? Apskačiuojama, kad pardavus žemės sklypą, 100 dol. LN šėras bus ver-tas apie \$350. Hamiltonietis

TAUTOS FONDAS per vasarą yra gavęs aukų. Po \$5 aukėjo: J. Adomauskas, K. Butkevičius, St. Dalius, P. Savickas, A. Pilipavičius ir F. Rimkus. Jau gauti laimės staliukai TF lapkričio 29 d. rengiamam priešadventiniam subatvakariui. Vakaro parengimo vadovui Br. Grajauskui po \$20 staliukams yra pažadėję mūsų kolonijos lietuviškos veiklos rė-mėjai, žinomi mūsų verslininkai — Alf. Silinskis, "Algo" firmos savininkas, Ant. Tėvelis, viešbutis "Colonial House" savininkas, ir statyb-ninkas A. Liaukus. TF nuosirdžiausiai dėkoja visiems už aukas.

PARAPIJOS CHORAS naujajam savo darbo sezonui išsirinko ir naują valdybą. Šiais metais valdybą su-darys keturi asmenys — kiekvienas balsų vienetas turės savo seniūną. Tenorams atstovaus G. Vindašius, bo-sams — F. Urbaitis, sopranams — K. Meškauskienė ir altams — St. Sa-s. Praeitį metų seniūnai — mo-terų Ald. Maulienė ir vyrų D. Stu-chas — yra atlikę didelį darbą, nes, chorui važinėjant po kitas vietas, jiems teko daug rūpintis ir dirbti. Visi yra kviečiami prisidėti prie choro, kurie tik mėgsta lietuvišką dainą ir giesmę. Choras sekmadie-niais gieda bažnyčioje per Sumą ir vieną šerį savaitėje turį repeticiją. Muz. A. Paulionis, kuris gyvena St. Catharines, pasiūlysiu jai kelinti metal dirba su mūsų chorą, įjung-damas į jį ir visą savo šeimą. K. M.

ATEIKININKISKOJO JAUNIMO TEVŲ susirinkimas įvyko rugsėjo 23 d. parapijos salėje. Išrinktas tėvų komitetas: F. Urbaitis — pirm., A. Kamaitis — sekr., V. Bielevičius — išd., nariai: M. Borusienė, E. Dek-sienė, O. Grigaitienė ir A. Urbo-navičienė. Pasidalinta mintimis apie ateities veiklą. Šį susirinkimą šaukė moksleiviu ateitininkų valdyba ir jam vadovavo pirm. D. Juozapavi-čiūtė J. P.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽOKLAUTOJŲ KLUBAS dalyvavo Kanados Lietuvių Dienos proga surengtos šaudymo varžybose. LD pereinamąjį turę lai-mėjo Toronto Vytis, numušdamas 434 molinius balandžius, o Hamilto-

SUDBURY, ONT.

TAUTOS SVENTĖS šiemet buvo atžymėta pamaldomis už Lietuvą su pri-taikytu pamokslu.

KRONIKOS ŽINIOS. Stasys Vens-kevičius ir Irena Lapienytė baigė gimnaziją augstais pažymiais; išvyko studijuoti į Toronto universitetą. A. V. Jasiūnai ir J. I. Račinskai pralei-do atostogas Floridoj ir St. Peters-burg priemiestyje Gulf Port; Račins-kai nusipirko 8 butų namą, o p. Ja-siūnai mažesnę tik sau, kad išėję pen-sijon galėtų šiltesniai klimato pra-lieidui aukštinį amžių. Tai jau keturi sudburiskiai, toj vietoj įsigiję nuo-savybes. Yra dar daugiau planuo-jančių senatvei ten persikelti. J. Gorklienė ir E. Tolvaišienė su vai-kais grįžo iš Suvalkų trikampio, kur praleido vasaros atostogas. Remigijus Slavickas susituokė su Wilma Van Sinderen. Sudburiskis.

ELENA IR ANTANAS ŠIMKEVIČIAI, savininkai stambios bendrovės, kuri pristato daugumai lietuvių namų apšildymui alyvą, rugsėjo 25 d. išskrido į Europą vieno mėnesio atostogoms. Aplankys E. Šimkevičienės sesutę su šeima, gyvenančią Britani-joj. Jos vyras sunkiai serga. Pavie-šėje pas juos, p. Šimkevičiai apsilan-kans eilėje lietuviškų kolonijų Bri-tanijoj ir Vokietijoj. Savo verslui tvarkyti Antanas paliko gabų reika-lų vedėją ir prašo visus klientus kreiptis į jo įstaigą. Linkime p. Šim-kevičiams laimingai sugrįžti į Hamil-toną! Sk. St.

NAUJI — PAGERINTI NAUDINGESNI UŽ PINIGUS DOVANŲ PAŽYMEJIMAI I LIETUVĄ OFICIALŲS PILNAI GARANTUOTI

Pagal naują pagerintą susitarimą, jūsų giminės galės pasirinkti ką norės Vnesposytorgo krautuvėse. DABAR JIE GAUS DAUG DAUGIAU PREKIŲ UŽ JUOS, NEGU IKI ŠIO L. NES KAINOS YRA ŽYMAI SUMA-ZINTOS.

Dėl to geriausia siųsti DOVANŲ PAŽYMEJIMUS. Jie yra naudingesni už pinigų ar siuntinius. Išitirkite, kaip geriau galima padėti giminėms.

PRASYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010 U.S.A.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" 21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos: pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p. antradieniais 9.30 — 5 v. p.p. trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p. ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p. penktadieniais 9.30 — 8 val. vak. šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p. Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaides (money orderus). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$1,600,000.00.

V. GERULSKIS ROOFING DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU. ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIO LAIKU. 31 83400 ANCASTER, ONT.

KNIGHT RADIO & TELEVISION SALES & SERVICE 168 Locke St. S., Hamilton, Ont. Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVEMS Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

A.A. KUN. BENEDIKTAS GAURONSKAS mirė š.m. rugpjūčio 1 d. Hartforde, Conn. Palaidotas rugpjūčio 4 d. New Britain iš šv. Andriejaus bažnyčios, kur ilgą laiką klebonavo. Laidotuvėse dalyvavo 3 vyskupai ir apie 100 apylinkės kunigų. Vėlionis buvo gimęs 1890 m. rugpjūčio 8 d. Avilijų k., Papilės par. Moks-lus išėjo JAV, pats užsidirbdamas mokslapilnigius. Buvo kuklus žmogus, bet šviesus, samoningas lietuvis. Se-minarijoje kitus tautiečius klierikus mokė lietuvių kalbos. Daug dirbo vyčių organizacijoj, steigė jų kuopas. Remė lietuvių spaudą ir visą jų veik-lą. Minėdamas savo lešomis vie-ną "Aidu" žurnalo numerį. Buvo nuo-latinis "T. Ziburijų" skaitytojas bei rėmėjas. Hartfordo vyskupijoje bu-vo patarėju, domėjosi kanonų teise ir buvo teisės garbės daktaras. Pasijė-mėjo dideliu nuostirumu naujie-siems ateiviams ir jų problemų su-pratimu. Gaila, kad šis šviesus kunigas nežymėtas Liet. Enciklopedijoj.

LIETUVIŲ PROFESORIŲ DRAUGIJA Amerikoje lapkričio 30 d. ren-gia visuotinį narių suvažiavimą Či-kagoje atžymėti draugijos dvidešimt-mečiui, aptarti ateities veiklai ir išsiri-nkti centro valdybą. Dalyva-uantieji prašomi pranešti savo adre-sus draugijos pirm. prof. St. Dir-mantui, 6616 So. Washtenaw, Chica-go, Ill. 60629, USA. Jiems bus su-teikta smulkesnė informacija, pa-siūsta darbotvarkė ir apyskaita.

INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI Los Angeles "Ambassador" viešbuti-jė lapkričio 8, šeštadienį, 7.30 v.v. rengia iškilmingą balių, kurio pelnas yra skiriamas BALFUI. Lietuvių vi-suomenės čia lauks puiki vakarienė, žavi muzika, idomi programa. Visi kviečiami gausiai dalyvauti. Inžini-erai ir architektai naująją valdybą su-darė: pirm. inž. V. Vidugiris, vice-pirm. kultūros reikalams inž. V. Ta-mošaitis, vicepirm. technikiniam reikalams inž. R. Budzeika, sekr. inž. J. Motiejūnas ir išd. inž. M. Sodeika. Valdyba jau ruošia veiklos planą. Bus steigiamasi padidinti narių eiles, nes vien tik Los Angeles mieste yra apie 150 diplomuotų inžinierių ir archi-tekto.

MENO FESTIVALIJE Gary mieste, Indianoje, lietuviams atstovau-s M. Ruzgienės suorganizuota tauto-dailės parodėlė ir iš Čikagos iškviestas "Grandies" tautinių šokių an-samblis, vadovaujamas S. Smieliaus-kienės. Festivalio rengėjų komitetui priklauso Marytė Ruzgienė ir Julius Gudinas.

SV. ANTANO GIMNAZIJA Kennebunkporte sekanciais mokslo me-tais vėl galėtų pradėti darbą, jeigu būtų vilties turėti 100 mokinių. Ši klausima išsprendė Tėvų pranciškonu pasiūlymas registruoti mokinius nau-jiesiems mokslo metams. Jeigu iki Kijųjų Metų bus gauta bent 70 to-kių pasidėjimų, nutrauktą gimna-zijos darbą bus galima atnaujinti.

SAN FRANCISCO POLICIJOS va-dovybė atsisakė priimti į policiją 23 metų amžiaus lietuvių Paulių Maka-vecką, kolegijoje studijavusį krimi-nologiją, dėl poros sonkanliu trūkmo. Normaliai žmogus kiekvienoje krūtinės pusėje turi po 12 sonkanlių, o P. Makaveckas jų turėjo tik 11. Šis policijos biurokratizmo pavyzdys nuskambėjo net ir Kanados spaude.

CICERO MIESTE vieši iš Romos aplankyti motinos atskridęs vysk. Po-vilas Marcinus. Rugsėjo 25 d. jis teikė Sutvirtinimo sakramentą V. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, ku-rios klebonas kun. E. Abramaitis yra artimas vyskupo draugas.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS parodėlė Hartford, Conn., Constitution Pl'a sušilaukė platus amerikiečių domesio. Rašinius apie ją paskelbė abu vietiniai laikraščiai, o Connecti-cut valstijos galingiausia radio stotis WTIC net 40 minučių skyrė pasikal-bėjimui su Hartfordo LB apyl. pirm. A. Dzikui ir parodėlės rėsenčių komi-teto pirm. R. Žiurinė apie Lietu-va, jos istoriją, geografią ir vietinę lietuvių bendruomenę.

RINKIMŲ KOMISIJA Lituanisti-kos Instituto prezidiumui išrinkti po-sėdžiavo Bostone rugsėjo 22 d. Da-lyvavo komisijos pirm. dr. J. Gimbu-tas, nariai — S. Sužiedėlis ir A. Ma-žiulis, pavadavęs komisijos narį Vl. Kulboką. Suskaičiuota 41 balsavimo kortelė, iš kurių 40 Lituanistikos Instituto narių balsavo už pasiūly-tąjį tijų asmenų sąrašą. Iš viso bal-savo 77% Instituto narių. Lituanis-tikos Instituto prezidiumui išrinkti: Antanas Vaičiūnaitis ir dr. Aleksan-dras Plateris iš Vasingtono, Vincas Maciūnas iš Filadelfijos. Išrinktieji naujojo prezidiumo nariai pasiskir-ts pareigoms.

LIETUVOS VYČIŲ — Amerikos lietuvių katalikų jaunimo organiza-cijos 56-tajame metiniame seime bu-vo nutarta apdovanoti "Lietuvos draugo" medaliu Petra Rodino, at-stovą iš New Jersey JAV atstovu rūmuose. Rugsėjo 9 d. šią žinią at-stovų rūmuose pranešė atstovas iš Connecticut valstijos John S. Monahan, kuris kadaise pasiūlė rezoliucio-jos Baltijos valstybių nepriklausomybės reikalui projektą. Kongresas jį priėmė vieningai. Pasidžiaugda-

mas P. Rodino apdovanojimu Lietu-vos vyčių seime, atstovas Monahan pasiūlė įtraukti į Kongreso dokumen-tacinę knygą ir tame Vyčių seime priimtą rezoliuciją, kurioje yra pri-menama kongrese priimtoji rezoliucija Baltijos valstybių reikalui ir J. A. V. vyriausybė raginama vykdyti tos rezoliucijos reikalavimus.

Kanada

LIETUVOS PIRMOJO PREZIDEN-TO Antano Smetonos Karo Mokyk-las 23-ji laida paminėjo savo karo mokslo pradžios 30-tąsias metines. S. Amerikoje gyvena buvę karo mokslo draugai buvo suvažiavę Kanadoje, netoli Toronto: liepos 26 d. Prestone ir liepos 27 — Paryžiuje (Paris). Ir viena ir kita dieną buvo prisiminti vių 23-čiai laidai priklause, taipgi jų gyvenimo keliai bei jų likimas. Nu-tarta pasveikinti visame pasaulyje pa-sklidusius buvusius bendraminčius ir palinkėti jiems geriausios sėkmės. Kaikurie suvažiavusiųjų buvo nesima-tę virš 28 metų. Kadangi dalyviai buvo suvažiavę su žmonomis, tai po oficialiosios dalies kiekvieną dieną sekė ir linksminiai. Buvo dainuota, šok-ta ir linsimintasi iki vidurnakties. Suvažiavę iš Vankuverio, Niujorko ir Čikagos tikrai nesigailėjo ilgų ke-lionių ir viliasi vėl kada nors neto-limoje ateityje suvažiuoti.

Argentina

TARPTAUTINIŲ SOKIŲ SVEN-TE Aušros Vartų parapijos salėje Buenos Aires surengė studento Hek-toro Levanačiaus vadovaujamąs "Atžalyno" ansamblis. Programą atli-ko ukrainiečių grupė, "Atžalynas", Irenos Simanaušienės vadovaujamas SLA jaunųjų ansamblis, mokytojas L. Pugliesis paruošti Aušros Vartų pa-rapijos mokslo berniukai. Be ukra-iniečių ir lietuvių liaudies šokių, buvo padainuota ukrainiečių lietu-viškų ir argentiniečių dainų. Sven-tė baigta valėmis ir šokiais.

BERISSO LIETUVIŲ sąjaušalpos ir kultūros draugija "Nemunas" atžy-mėjo 60 metų veiklos sukaktį. Pro-gramai vadovavo studentas A. Dulke. Sveikinimo žodį tarė V. Daskus, AL Centro sekr. E. Rudytė, SLA sekr. G. Baršauskas, "Laiko" administratorius P. Gudelevičius, "AL Balso" red. K. Norkus, "Mindaugo" draugijos at-stovas A. Griška, "25 de Mayo" draugijos pirm. Z. Orillano ir Berisso savivaldybės pirm. Esposito. Už svei-kinimus ir linkėjimus padėkojo "Ne-muno" pirm. P. Dulke. Po Lietuvos ir Argentinos himnų solo dainavo Robertas Aukštikalnis, vietiniai teat-ralai suvaidino komediją, "Nemuno" jaunimo tautinių šokių grupė pašo-ko Lenciūgelį, Sustą ir Kubilą. Da-bartinę "Nemuno" valdybą sudaro: pirm. Pr. Dulke, vicepirm. T. Saka-lins, I sekr. R. Kalibatas, II sekr. A. Dulke, išd. A. Kalibatas, nariai K. Marcinkevičius, L. Radžiūnas, V. Augulis, F. Batvinis, V. Daskus ir J. Kazlauskas.

Vokietija

VLB JAUNIMO SEKCIJA spalio 3-5 d.d., šį savaitgalį, rengia Vasario 16 gimnazijos buvusių mokinių suva-žiavimą šios mokslo institucijos na-talpos. Darbotvarkėn yra įtraukta gimnazijos direktoriaus V. Natkaus, M. A. paskaita, simpoziumas apie lietuviškosios išeivijos jaunimo pro-blemas ir bendras dalyvių pobūvis.

SV. JADVYGOS SENELIŲ PRIE-GLAUDOJE Vechtoje prieš 10 metų buvo iškurdinta 30 lietuvių senelių, bet dabar jų tėra 13. Dvasiniu se-nelių aptarnavimu rūpinasi lietuvių kapelionas kun. V. Sarka. Jo ir se-nelių pastangomis šioje prieglaudo-jė neseniai įvyko lietuviškosios tren-ties 25 metų sukakties ir senelių prieglaudoje iškūrimo dešimtmečio minėjimas, kuriame dalyvavo apie 100 lietuvių.

Kinija

KINIJOS KOMUNISTŲ anglų kal-ba leidžiamas laikraštis "Peking Re-view", puldamas sovietų revizionis-tus, užsiminė apie masinius suėmi-mus Kazachstane. Ukrainoje, Lietu-voje ir kitose respublikose, Sovietų revizionistai daugiausia suminėja "chuzuzinir nacionalistus", kuriais laikomi tautinių mažumų žmonės. Pa-sak "Peking Review", Sovietų Sąjun-ga yra tapusi didžiuliu visų tautybių kalėjimu, kaip ir carinės Rusijos lai-kais. Tautybių neapykanta Sovietų Sąjungai yra pasiekusi augščiausią laipsnį.

Italija

EUROPOS VIENYBĖS PROBLE-MOS skiriamas italų žurnalas "Pa-rallelo 38" ("38-ta Paralelė") septy-niosiose puslapiuose perspausdė iš-ELTOS itališko biuletenio "Maskvos užkariavimų kalendorių", kuriame su-registruoti 203 imperialistiniai Mask-vos žygiai nuo 1367 m. iki dabar-tinių laikų. Vien tik prieš Lietuvą jį buvo 27.

UŽDARIMAS LIETUVIŲ SALEZIE-ČIŲ gimnazija Castelnuovo Don Bos-co, jos direktorius kun. St. Petrakis porsikėlė dirbti italų saleziečių pa-rapijon Terni mieste, o mokytojas kun. K. Budavičius išvyko pas Por-tugalijos saleziečius, kur jam jau ankščiau yra tekę darbuotis ketelė metų. Kun. J. Švirnelis, misijone-rius iš Indijos, sunegalavusią svei-katą taiso Italijoje.

Dabartinio Vilniaus miesto vaizdas, nufotografuotas vieno mėgėjo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PROF. DR. VYTAUTAS VARDYS iš Oklahomos universiteto Niujorke įvykusioje Amerikos politinių mokslų dėsnytojų sąjungos konferencijoje padarė pranešimą apie Sovietų Sąjungos tautinių grupių santykius.

J. STEPUŽIO "Tėvynės garų" radijo programos Kėlelandietės dvidešimtmečio sukakties minėjimas rengiamas spalio 12 d. Sv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Koncertinę programą atliks kėlelandietės solistės — mezo-sopranas Aldona Stempuzienė ir sopranas Juzė Kristolaitė-Daugelienė. Minėjimo dalyviai turės progą išgirsti lietuvių kompozitorių dainų, duetų iš pasaulinių operų.

SETON HALL UNIVERSITETO South Orange, N.J., dr. J. J. Stuko vadovaujama radijo programa "The Music of Lithuania" nuo rugsėjo 22 d. transliuojama pirmadieniais 8.05-9 v. v. iš radijo stoties WSOU-FM (89.5 meg.). Universiteto radijas pakaitė ir prailgino transliacijų laiką. Ši programa klausytojus supažindina su lietuvių liaudies muzika, kompozitorių kūriniais, lietuvių tautos kultūrinio lobio. Vasaros mėnesiais lietuviška muzika buvo įjungta į tarptautinę "International Night" radijo laidą.

"DIRVOS" NOVELS KONKURSO vertintojų komitetas sudaro: Petras Balčiūnas, Viktoras Mariūnas ir Kęstutis Gaižiūnas. Jie jau pradėję skaityti iki konkurso galutinės datos — spalio 1 d. gautus rankraščius.

DAIL. HENRIKAS SALKASKAS dalyvavo dviejose australų dailininkų parosose ir už savo kūrinius laimėjo dvi premijas: Muswelbrook, N. S. W., — \$700, Sidnėjaus North Shore meno festivalyje — \$500.

SEKMINGA RECITALI Čikagos Jaunimo Centre rugsėjo 20 d. surengė pianistė Julija Rajauskaitė-Siūšienė, programon įtraukusi A. Scarlatti sonatą, L. Beethoveno variacijas, J. Gaidelio "Lietuvišką šokį", K. V. Banaicio "Ryto belaukiant", C. Debussy "Džiaugsmo salą", eilę F. Liszt'o kūrinių, kuriems buvo skirta antroji koncerto dalis. J. Rajauskaitė yra baigusi Kauno konservatorijoje prof. V. Ružickio klasę, surengusi du muzikos kritikų teigiamo įvertinimo susilaukusius recitalius N u j o r k o Town Hall salėje. Rugsėjo 27 d. jos recitalis įvyko Los Angeles, Sv. Kazimiero parapijos salėje.

PROF. DR. JERZY OCHMANSKI, Poznanėje gyvenęs lenkų istorikas, Kieve įvykusiam slavistų-medievistų suvažiavime skaitė paskaitą apie seniausią lietuvių-rusų etninę sieną VII-X š. Paskaita bus išleista lenkų ir rusų kalbomis. Jis taipgi yra paruošęs spaudai eilę Lietuva liečiančių dokumentų, kurie bus paskelbti serijinio veikalų "Fontes Historiae Lithuaniae et Russiae" II tome. Šio veikalio II tome bus statistinių šaltinių apie Lietuvą XVIII š. pabaigoje.

DR. JONO BASANAVICIAUS dar nėra užmiręs bulgarai. Tai liudija "Dirvoj" paskelbta J. Jakšto išversta bulgarų enciklopedijos "Kratka bulgarska enciklopedija" I tomo ištrauka: "Basanavičius, Jonas (1851. XI. 23 — 1927. II. 16) — lietuvių gydytojas, mokslininkas ir buržuazinis-liberalinis visuomenės veikėjas. gimęs Ožkabalių kaime, buv. Suvalkų gubernijoje, Lietuvoje. Baigė mediciną Maskvoje (1879). Dėl silpnos sveikatos persikėlė į Bulgariją, kur gyveno nuo 1880 iki 1905 su trumpa pertrauka (1882-84). Darbuotojas daktaro Eleno ir Lomo miestuose. Net daugiausia Varnoje (1892-1905). Išrinktas bendromiems tarėjų už didelius nuopelnus gerai sutvarkant sanitarinę Varnos tarnybą; vienas steigėjų Varnos archeologinės draugijos. Viena Varnos gatvė šiandien turi jo vardą (pakeistą į Basanovič). Prieš 1905 išvyko iš Bulgarijos ir apsigyveno Vilniuje. Davė įnašų ir Bulgarijos mokslui."

A. STELINGIS išleido sferinės geometrijos studiją "Spheric and Linear Laws of Geometry", kurioje yra naudingų žinių architektams, menininkams, geometrijos mokytojams ir pramonės vadovams. Už \$2 knygą galima gauti pas autorių: A. Stelingis, 85-16 88th St., Woodhaven, N. Y. 11421, USA.

BALTEICŲ KULTŪROS PARODĖJŲ, kuria surengė Čikagos Notre Dame universitetas, su lietuviškais eksponatais dalyvavo Balzeko lietuvių kultūros muzėjus, skatų "Lituanikos" tuntas ir A. Namikienė.

LIETUVIŲ KARIŲ VETERANŲ SAJUNGA "Ramovė" Amerikoje išleis karo istoriko ir Lietuvos kariuomenės buvusio pulkininko Kazio Ališausko veikalą "Lietuvos nepriklausomybės kovų istorija", redaguotą Pr. Čepėno. Autorius šią knygą rašė keliolika metų, panaudodamas visą prieinamą medžiagą, nepriklausomybės kovų vadų ir dalyvių atsiminimus.

Užsiskirkite naujai išleistą A. Stelingio knygą "SPHERIC AND LINEAR LAWS OF GEOMETRY" anglų kalba. Leidinys didelio formato, 20 psl. su brėžiniais. Studijai atskleidžiami sferinės geometrijos dėsniai ir teorija. Tinkama ypač architektams, inžinieriams, menininkams, geometrijos ir inžinerijos vadovams. Leidinio kaina \$2.—, už sąkymus siųsti: **A. Stelingis, 85-16 88th St., Woodhaven, N.Y. 11421, USA.**

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ARCHEOLOGAS R. RIMANTIENIS praėjusią vasarą tęsė pernai pradėtus archeologinius kasinėjimus Svėtosios apylinkėse, kur kadaise buvo ištisa grandinė nedidelių ežerų. Jų drėgname dumblyje jai pavyko rasti beveik 5000 metų senumo namų apyvokos daiktų, žuvų ir smulkių žinduolių kaulų. Vanduo puikiai užkonservavo tirtiną apdorotus gintaro gabalus, irklus, skaptuotų indų dalis. Zymiausias radinys yra dviejų metrų aukščio dievukas alksno kamienė, turintis žmogaus veidą. Atrodo, jam buvo tekusios vietinių žvejų ar žūklės globėjų pareigos. Kasinėjimo darbai tębėra neužbaigti — bus tęsiami skania vasara.

PROF. DR. J. MATULIS, Mokslo Akademijos v a d o v a s, tarptautinio elektrocheminės termodinamikos ir kinetikos komiteto XX suvažiavime Strasbūre, Prancūzijoje, padarė pranešimą apie aromatinį sulfojunginių skilimo kinetiką elektronuodominio procese ir taipgi skaitė chemiko prof. dr. R. Višomirskio pranešimą apie elektrocheminius tyrimus.

VILNIAUS BALETŲ TEATRAS naują sezoną pradėjo J. Strausso "Žydriojo Dunojaus" spektakliu, kuriame pirmą kartą Franco vaidmenį atliko jaunas baletas solistas R. Minderis. Jo partnerė Francėška buvo jau ankščiau šį vaidmenį atlikusi balerina S. Masanovaitė. Teatro vyriausiasis režisierius V. Grivicko teigimu, naujoji jaunųjų solistų pora yra puikus derinys.

LIETUVIŲ TAIKOMOSIOS DAILĖS paroda atidaryta Prahoje. Ją apipavidalino architektas A. Kybrancas ir dail. L. Cieškaitė. Su keramikos, tekstilės, gintaro ir metalo darbais parodoje dalyvauja 68 dailininkai. Gausiausias yra 90 eksponatų turintis keramikos skyrius. Iš Prahos paroda bus perkelta į Bratislavą.

KAUNO MEDICINOS INSTITUTE elektrinio širdies stimuliavimo problemas nagrinėjo kardiologų konferencija, kurioje, be kauliečių, dalyvavo svečiai iš Maskvos, Leningrado, Kievo, Novosibirsko, Voronežo, Tbilisio bei kitų miestų. Kardiologai savo konferencijai pasirinko Kauną, nes čia prof. dr. J. Brėdikis yra sukūręs pirmąjį visose Sovietų Sąjungoje elektros stimuliatorių, o instituto rektorius prof. dr. Z. Januškevičius išsprendęs eilę širdies defibriliacijos problemų. Didžiąją pranešimų dali kardiologų konferencijoje skaitė kauliečiai medikai. Kauno respublikinėje klinikoje ligoninėje buvo surengta paroda, vaizduojanti kauliečių laimėjimus elektrinio širdies stimuliavimo srityje.

BUDAPEŠTE RUGSEJO 16-19 d.d. įvykusiam tarptautiniam seminare patikimumo teorijos klausimais dalyvavo Mokslo Akademijos fizikos, matematikos instituto direktorius prof. dr. A. Statulevičius. Jis padarė pranešimą apie asimptotinius metodus patikimumo teorijoje ir skaitė dr. B. Grigelionio paruoštą pranešimą "Daugiamačių laiptuotų atsitiktinių procesų sumų ribinės teoremos".

KAMERINIS MUZIKOS II FESTIVALIS įvyko Vilniuje. Dalis jo koncertų taipgi buvo surengta Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje, Palangoje, Rokiškyje, Biržuose, Alytuje, Druskininkuose ir Tauragėje. Dalyvių tarpe, be lietuvių kamerinių kolektyvų ir solistų, buvo Maskvos, Kievo ir Rygos kameriniai orkestrai, Borodino, Komitaso, Tanajevio styginių kvartetai ir tarptautinio pripažinimo susilaukę sovietų pianistas E. Gilelsas, Kamerninės muzikos festivalis yra lietuvių muzikų ideja — pirmą kartą jis buvo surengtas 1967 m. Vilniuje. Šiemetinis festivalis pradėjo Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Vilniaus filharmonijos kamerinis orkestras. Baigiamajame koncerte pirmąją programą dalį atliko Lietuvos styginis kvartetas (E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fiedzinskas, R. Kulikauskas), T. Serono vadovaujamas Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos smuikininkų ansamblis, pianistas A. Juozapaitis ir J. Bialobžeskis, Vilniaus operos sol. N. Ambrozaitė, antrąją dalį — jungtinis festivalyje dalyvavusių keturių kamerinių grupių styginių orkestras, diriguojamas R. Baršaus ir S. Sondeckio. Šalia L. Beethoveno, P. Čaikovskio, J. S. Bacho ir D. Sostakovičiaus kūrinių, pirmą kartą buvo atliktas Algio Bražinsko naujausias kūrinys "Koncertino styginių orkestrui". Festivalio dalyviai buvo įsipareigoję pagrindinį dėmesį skirti sąveigų kompozitorių, o taip pat J. S. Bacho ir L. Beethoveno kūrybai. Lietuvių programose skambėjo J. Gruodžio, B. Dvariono, S. Vainiūno, A. Bražinsko ir R. Žygačio kūriniai.

JUOZO KEKSTO į lenkų kalbą išverstą Alfonso Bialiausko "Kauno romanas" išleido valstybinė leidykla.

"TAU, SESUTE"

Paminklinė Lemberto kūrybos knyga

JURGIS GLIAUDA

Arba:

Iš rožės žiedo teka kraujas,
Ir saulė skęsta debesų ... (psl. 215)

Arba puikus miniatiūrų posmas:

Rausvo gintaro dangus,
Lėktuvus padangėje,
Lyg amžiams muselė sustingus
Gintaro karstely užnigus. (psl. 217)

Nors "miniatiūros", kaip ir kiti eilėraščiai, sklindini asmeninio lyrizmo, — stebėtojo budrumas, kurio poetas pagavo "spurgus fosforo", "gintaro karsteli", rodo, kad tam tikra transformacija palietė poetą. Galimas dalykas, ketvirtasis rinkinys, jei būtų pasirodęs, būtų skirtingas nuo pirmųjų trijų.

Tradicingumas turinyje ir formoje nėra smarkus sūkurys nešti poeto eldijai pro scylių ir charibdžių sąsmaukas. Šios knygos eilės parašytos penkiasdešimties metų laikotarpyje. Tačiau knygoje yra nuostabus vientisumas, lyg visa tai būtų vienas poetinis atodūsis, ir viena lyrinė meditacija.

Knygos medžiagos balansas, skyriai, bendradarbių įnašai, iliustracinė dalis yra parinkti skoningai ir organiškai įjungti į šio paminklinio leidinio kompoziciją.

Čiurlionio Ansamblio choras, diriguojamas Alf. Mikulskio, koncerto metu Torontė

JUSTINO MARCINKEVICIAUS "MINDAUGAS"

Tikrovė literatūriniam apvalkale

(Tęsinys iš pr. numerio)

J. JAKSTAS

3. Istoriografijos įvadas

J. Marcinkevičiaus drama suksirtysta į dvi dalis. Pirmoji pavadinama "Meilė ir smurtas". Pradžioje autorius duoda pašnekesį dviejų metraštinių — juodojo ir baltojo. Pašnekesys yra lyg trumpas įvadas į dramą ir jo turinys — istoriografinė meditacija, kuri sukasi apie istorinius faktus ir žmones, jų dalyvius. Filosofuoti pradeda baltasis metraštinkas apie tris savokas, kurios neatskiriamos nuo istorinės tikrovės, būtent, apie praeitį, dabartį ir ateitį.

O kas gi ta tikrovė?

Trumpas sapnas, kurį kiekvienas vis kitaip sapnuojam, kol atsibundam ir užmirštam. Akimirksnis, kur štai dabar praėjo, jau nepriklauso mums, o tas, kursai dar tik ateis, — mum taipgi nepriklauso. Tik dabarties akimirksnis. Štai tas Kalėjimas, kur esam uždaryti. Dėl šios pesimistinės svajonės juodasis metraštinkas atsauka baltąjam:

O kas čia tokio? Sėdi ir rašai:
Ivyko tai ir tai tenai, tada
Tas gimė, o tas mirė. Šitas vedė
Tas mūši pralaimėjo, šitas — ne

Ir taip toliau, ir taip toliau

Tuo būdu prieš baltąjo metraštinko svajones apie praeitį, dabartį ir ateitį istorijos vyksmą juodasis metraštinkas stato istorinius faktus, nesigilindamas į sėlas juose dalyvaujančių veikėjų. Baltasis metraštinkas nesutinka ir atsako:

Tau rūpi faktai, O žmogus?

Kas dedasi juose? O žmonės?

Kodėl jie džiaugiasi? Kodėl jie liūdi?

Kodėl juose taip viskas susipynė? I neišnarpliojama kamuoli?

O faktai — Kaip akmenėliai Nemuno pakrantėje,

Vaikam tetinka mėtyti ir upę.

4. Nalšios kunigaikščio pilyje

Pirmo veiksmo užuomazga yra 1219 m. sutartis lietuvių kunigaikščių su Volynės kunigaikščiais Danylu ir Vasilka. Kadangi ji yra faktas, tai apie ją rašo juodasis metraštinkas. Mūsų dramaturgas, naudodamasis "ilicentia poetica", nesilaiko metraštinko teikiamų faktų. Jis sumini tik dalį ten surašytų kunigaikščių, kurie yra jo dramatos veikėjai. Jis įveda į metraštį, be ten užrašytų dviejų lietuvių sričių — Zemačių ir Deltuvos, dar dvi: Nalšios ir Sūdovos. Visa tai leidžia juodajam metraštinkui užrašyti.

Baltasis metraštinkas, kuriam rūpi ne faktai, bet žmonės, irgi turi kaita parašyti. Jis rašo, kaip Nalšios kunigaikštis Vismantas pakvietė Mindaugą su keliais kunigaikščiais paviestis savo pilyje. Metraštinko dėmesys tuojau telkiamas apie Mindaugą. P a s t e b ė j e s, k a d kunigaikštis greitai sutiko būti kviečiamas ir pili, klausia: "Ar jis žinojo ko nori, ar jo galvoje jau buvo subrendęs tas didelis, vienam žmogui nenakeliamas planas? O gal į Vismanto piliį jis traukė slapta ir nenugalimas noras dar sykį pamatyti jauną Vismanto žmoną Mortą?"

Tais metraštinko spėjimais Mindaugo tikslais autorius pažymėjo du dramatos aksektus: Mindaugas yra Lietuvos kūrėjas, didelis tėvynės mylėtojas ir kartu įsivėlojęs ir meilės pinkles. Vismanto pilyje kaip tik ir rodama, kaip kunigaikščiai linksta

pripažinti Mindaugo pirmenybę, ir tai Vismantas pažymi: "pirmumą, valdžią tavo pripažįstam". Dramaturgo parodytas Mindaugo išrinkimas nesiderina su metraštinko žinia, kad jis žudynėmis ir trėmimais siekęs valdžios. Klusiam priešingumui suderinti tinka labai originalus autoriaus motas, kai jis Mindaugo vyresnį brolį Dausprungą pavertė ramiu artojamu, taikos apaštalu, tiesiog kunigu (pagoniškui). Kai Mindaugas jam prikašioja, kad jis tik "didžiausio reikalo prispausta lipa į balną", tas jam atsauka:

Negaliu, brolau,
Pakelti kraujo kvapo, Mano rankos
Mieliau prie arko lipa.
Mano mintys
Daugiau vis krypta į aną pasaulį,
Kurs teisingiau, nei šitas,
suredytas
Karo žygiai
Manęs netraukia. Ir doriasius
kardas
Už nedoriausią arkla nedoresnis.

Mindaugas nesmerkia savo brolio idealistinio nusistatymo. Priešingai, jis jam net pritaria. O jis todėl sutinka su broliu, kad šis pateisina jo veiksmus. Teisindamas Mindaugą, Dausprungas sušunka:

Palaiminkit, dievai, šį narsų vyrą,
Kurį ir jūs ir mes sau išsirinkom.

Pažymėtina smulkmena viena: Dausprungo ir Mindaugo dialoge, duodanti dramai gilia prasme. Dialogas prasideda Dausprungo kalba, raginančia kunigaikštis remti Mindaugą "darbais ir žodžiais". Čia Dausprungui sustojus, Mindaugas įsiterpia su žodeliu "Ir..." Tada Dausprungas priduria: "...Kavilavju." Vos Dausprungui ištarę šį žodį ir visiems kunigaikščiams sušukus "Pasižadam, pasižadam". Mindaugas kalba:

Ir aš
Pasižadai šį sunku kalaviją
Pakelti tik tada, kai to reikės,
Kai šito reikalaus tėvynės laimė
Žmonij gerovė ir dievų garbė

Tolimesni dialogai Vismanto pilyje vis sukasi apie tėvynę. Ve-

damingi žodį turi Dausprungas savaimingai filosofuodamas apie tėvynę ir jos teisingumą. Filosofavimas gillaprasmiš, paveikus. Tuo tarpu Mindaugas išsijungia iš kunigaikščių draugės ir užmezga dialogą su Vismanto žmona Morta. Jie irgi kalba apie tėvynę ir kartu prisimeną seną jų tarpusavę meilę. Mindaugas pasisako paskirias Vismantą savo patarėju ir tada jis apsigyvenąs šalia jo. Mindaugas ir Morta bus arti vienas kito.

Tuo ir baigiama scena Vismanto pilyje. Įvedus dar abiejų metraštinių dialogus.

5. Mindaugo pilyje

Čia taipgi pirmąją Dausprungo ir Mindaugo dialogai, tik jau kitokio pobūdžio nei pirmoje scenoje. Dausprungas jau priekaištuoja Mindaugui, kad jis žiauriomis priemonėmis, žudynėmis ir trėmimais stiprina savo valdžią. Mindaugas priima jo kaltinimus, tačiau teisinasi sakdamas: "Aš Lietuva lipdau po galabėlį". Dausprungas jam atkerta:

Vis tiek. Juk tu sukūrei
naują dievą,
Pavadinai jį Lietuva. Gerai

Bet Lietuvos vardu ir niekas gali
Zudyti, deginti, plėšti.

Kaip atskirti,
Kur tikras pranašas,
o kur netikras?

Mindaugas neranda atsakymo į šį priekaištą ir prašo Dausprungo nutilti. Tačiau jis jaučia savo broliui pagarbą ir jam net pasiūlo vyriausio kunigo Krivaičio poaugštį. Pasiūlymas — ne nuosirdus mandagumo mostas, radarytas tikintis, jog brolis atsiklausys. Ir kai Dausprungas sutiko, Mindaugas puolė jam po kojų, prašydamas dovanoti pildarytą skriaudą. Pasirodo, Mindaugas jau užgrobė Dausprungo tėvonių, jam išvykus, nes buvo tikras, kad jis samokslininkau su kitais giminaičiais. Dausprungas atmeta Mindaugo pažadą egrąžinti jam tėvonių. Ta proga jis pamokslininkauja:

Vis tiek į širdį jau nesugrąžinsi
To, kas iš jos iškrito. Tu valdovai
Tu privalai ir savo neteisybėje
Teisus išlikti, aukštas ir baises

Tolimesniuose pasikalbėjimuose autorius leidžia plačiai pasakyti Mindaugui apie reikalą

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

RONCESVALLES, restoranai, 3 miegamuosius patalpas, vandeniu-alyva šildomas; modernus restoranai su 50 vietų, gera virtuvė, didelė apyvarta, trumpos valandos. Galima pirkti restoraną ir atskirai.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvaziavimu, įrengtas rūšys. Prašoma kaina \$25.900. Įmokėti apie \$4.000. Arti susisiekimo ir krautinių.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, \$10.000 įmokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvaziavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

PRINCE EDWARD Drive-Berry Rd., 4 butai po 2 miegamuosius; \$25.000 įmokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyvos šildymas. Pirmą skolą tik iš 5% ir ilgam laikui.

WINDERMERE — BLOOR, \$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4

kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN, \$9.000 įmokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-ju kambarių butu rūšyje, abu butai po 2 miegamuosius, įvaziavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO, \$15.000 įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvaziavimas, vandens alyva šildymas, arti krautinių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui. \$7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPEKSAS, Bloor - Indian Grove, \$7.000 įmokėti, atskiras mūrinis, 10 kambarių per du augštus duplexas, vieta — dviejų automobilių šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479
P.S. Jeigu kurtas nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

KASOS VALANDOS:

Pirm. 10-130 ir 430-7

Antr. 10-130

Treč. uždaryta

Ketr. 10-130 ir 430-7

Penkt. 10-130 ir 430-8

Sešt. 9-12

Sekm. 930-1

Nuo 1969 m. spalio m. 1 d.

MOKA:

už term. indėlius 2 metams 7½%

už term. indėlius 1 metams 6½%

už depozitus-čekius s-tas 5½%

už šėrus (1968 išmokėta) 5½%

IMA:

už asmenines paskolas 9%

už nekiln. turto paskolas 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal sutaupytą dydį iki \$2000 ir asmeninių paskolų — iki \$5000. Pilna čekių sistema padeda atlikti finansines operacijas. Parduodame American Express kelionių čekius ir pinigines perlaides.

MOŠU TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

BLOOR — JANE, graži plytų, naujai išdekoruotas, 8 kambariai per du augštus, vandeniu-alyva šildomas. Didelis kiemas, garažas su privačiu įvaziavimu. Įmokėti \$8.000. Skola iš 8½% išmokėtina per 10 metų.

SUNNYSIDE RAJONAS, arti susisiekimo ir krautinių, originalus 12 kambarių dvibutis-duplex. Dideli kambariai, galimybė įrengti butą rūšyje, 3 garažai, privatus įvaziavimas. Įmokėti apie \$15.000.

RUNNMEDE — BLOOR, 7 gražūs kambariai per du augštus, moderni virtuvė, didelis sklypas, garažas su plačiu soniniu pravažavimu. Įmokėti apie \$15.000. Skola išmokėtina per 9 metus.

BLOOR — HIGH PARK, netoli poezinio susisiekimo ir parko, rupių plytų, atskiras, 8 kambariai per du augštus, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, ekstra kambarys rūšyje, garažas su geru privačiu įvaziavimu. Įmokėti apie \$20.000.

INDIAN RD. — HIGH PARK BLVD., mūrinis, 6 atskiri butai po vieną miegamąjį. Parduodamas su visais baldais. Didelės nuomos pajamos, įmokėti \$25.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakaras — HU. 9-1543

WINDERMERE — BLOOR, \$27.500, 5 kambarių vienaugštis (bungalow), vandeniu šildomas, netoli Bloor gatvės.

VAISMEDŽIŲ ŪKIS, \$14.000 pilna kaina, 5 akrų ūkis, 3 kambarių namukas, miestelio vanduo, netoli St. Catharines.

SWANSEA, \$25.900, atskiras, 5 kambariai, užbaigtas rūšys, privatus įvaziavimas, prijungtas garažas. Įmokėti apie \$6.000.

SWANSEA, \$42.000, dviejų seimų, 5 kambariai pirmame augšte, vandeniu apšildomas, privatus įvaziavimas, reikalingas didelis įmokėjimas.

BLOOR — RUNNMEDE, \$34.900, 9 kambariai per 2 augštus, 2 virtuvės ir prausyklos, garažas, vienas mortgicijus.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — WILLARD, tik 6 namai į pietus nuo Bloor, 7 kambariai, 2 modernios virtuvės, prausyklos pirmame ir antrame augšte, privatus įvaziavimas, gražus kiemas; namas gražiai išdekoruotas, nereikalingas jokio remonto.

RONCESVALLES — DUNDAS, mūro, 9 dideli kambariai per 3 augštus, modernios virtuvės, baigtas rūšys, 2 garažai. Skubiai parduodamas.

ETOBICOKE — KIPPLING, gražioji vieta, prie gero susisiekimo, vieaugštis (bungalow); nereikalingas jokių remontų.

14 MYTUIŲ UZ BARIE, prie gražaus miestelio, 60 akrų žemės su trobešiais. Prašo \$25.000.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2106

LIETUVIŲ SKAUTŲ VEIKLA

• Šį sekmadienį, spalio 5, oficialiai pradėdant skautišką žiemos sezoną, "Satrijos" ir "Rambynas" tūntai išvyko į S. G. Kuzmų mišką. Išvykos programa: 3 v. p. p. Mišios po atviro dangumi, 4 v. abiejų tūntų bendra sveikata, po kurios — draugų laikas, 5.30 v. šilti užkandžiai, 6 v. laisvalaikis, 7 v. draugai ir bičiuliai. Skautai-tės dalyvauja uniformuoti; pasirūpina ir šiltesniu apdaru. Išvykos vieton važiuoti 400 pletu į šiaurę ir, perkirtus 7 kelia, pasukti į Maple Rd., ir juo važiuoti į vakarus keltą mylių iki kelių, vedančio į šiaurę; ten bus nurodoma kaip važiuoti toliau. Tūntų vadovybė laukia visų skautų-čių ir tėvelių.

• Lapkričio 8 d. — tradicinis ir turtingas skautų tėvų k-to rugsėnio bazaras su smagiais šokiais. Draugavės yra prašomos jau dabar pradėti rinkti fantus šiam bazarui. Du sekmadienius prieš bazarą visi fantai suvežami į skautų būklą.

• Pereitę metų skautų-vyčių ir vyr. skautų suvažiavime buvo išreikštas pageidavimas tokių suvažiavimų ruošti kasmet. Tuo remiantis, Kanados rajono vadovė ir vadeiva, skautų vyčių ir vyr. skautų sąskrydį šaukia spalio 11, šeštadienį, Hamiltone, 58 Dundurn St. N., Jaunimo Centre. Sąskrydžio programoje: 10 v. registracija, atidarymas, invokacija, 11.15 val., s. I. Gražytės iš Montrealo pašnekesys visiems, 2.30 v. simpoziumas tema "Jei aš būčiau kompetentingose pareigose, ką išneščiau į lietuvių skautų veikimą?" Moderatorė — ps. A. Volungytė; diskusijos; 4.30 v. atskiros sk-vyčių, vyr. skau-

čių ir vadovų sueigos, 8 v. linksma vakaris. Į sąskrydį kviečiami Toronto, Hamiltono, Montrealo, Londono, Niagaros pusiasalio, Delhi ir Wind-soro sk-vyčiai, vyr. skautės ir vadovai-vės. Taip pat turėsime svečių iš Detroito — sk. vyčių ir vyr. skautų, kurie su mumis šiais metais stovyklavo. Atvažiuokime visi ir visos. Autobusas iš Toronto stoties išvažiuoja 7.30 v.r., atvažiuoja į Hamiltoną 9 val. ryto.

• "Satrijos" tunto adjutantė mokykl. v. sk. v. sl. R. Baltaduonytė išvyko iš Toronto mokytojauti. Ačiū jai už eitas pareigas ir sėkmės darbą. Naująją "Satrijos" adjutantę paskirta v. vl. R. Puniškaitė. Taipgi paskiestos vadovauti "Dainos" dr. v. vyr. skautės I. Stanionytė ir I. Baltaduonytė. Jūrų skautė vadovė paskirta v. vl. D. Balseytė. C. S.

PLUMBING AND HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,
ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR
APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimui draudą. Nemo-kami nurodymai klaseje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytose HO 6-1331

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Akademių vienetų valčių lenktynėse Klagenfurte, Austrijoje, Žalgirio valtis, atstovavusi Sov. Sąjungai, laimėjo II vietą. Valties įgula buvo papildyta rusais.

Žalgirio krepšininkai išskrido Belgijon, kur žais draugiškas krepšinio rungtynes.

Kaune įvyko laisvųjų imtynių pirmenybės. Jose I vietą laimėjo Kau-no komanda, II — Vilnius, III su tiek pat taškų — Šiauliai. Gerai pasirodė jaunieji imtynininkai.

SPORTAS VISUR

Europos lengvosios atletikos pirmenybėse, kurios įvyko Atėnuose, rusė N. Čizova pasiekė naują pasaulio rekordą rutulio stūmimo. Ji nustatė rutulį 20.43 m. Senasis rekordas buvo 20.10 m. ir priklausė vokie-tei M. Gumel. Tose pačiose pirmenybėse prancūzė N. Duclos pasiekė pasaulio rekordą 400 m. bėgime. Ši nuotolį ji nubėgo per 51,7 sek. Senasis rekordas 51,9 sek. priklausė S. Korėjos bėgikėi Sim Kim Dan.

Europos miestų taurės futbolo pirmenybėse pasiekto sekantių pasek-mės: Ajax (O) 3, Hanoveris (VV) 0; Charlervi (B) 3, Zagreb (J) 1. Euro-pos taurės varžybose: Lierse (B) 1, Hapoel (Kipro sala) 0; A. C. Milan 3, Avenir (Lux.) 0.

Pasaulio pirmenybių atrankinėse rungtynėse Olandija netikėtai pralaimėjo Lenkijai 2:1.

Kanadi pirmą kartą pavesta ruošti didesnio masto varžybas. Tai 1973 m. Ramiojo vandenyno žaidynės. Jos įvyks Toronto. Tuo tarpu tai apima tik lengvosios atletikos varžybas, tačiau programą numatoma praplėsti. Šiose žaidynėse dalyvauja Kanada, Japonija, JAV, Australija ir N. Zelandija. Šiuo metu Japonijoje vyksta pirmosios šios rūšies varžybos.

AUSROS ŽINIOS
Metiniame susirinkime pirm. Aloy-sas Kuolas peržvelgė praėjusio sezo-nos klubo veiklą, o ižd. Br. Genčius pateikė finansinę apyskaitą. T. Paulius padėjo valdybai ir klubo nariams už nuosirdų bendradarbiavimą bei pasidžiaugė, kad klubą glo-boti perima kompetentingas ir suma-

nus pedagogas, buvęs pranciškonų gimnazijos direktorius T. Augustinas Simanavičius; palinkėjo sėkmingo ir gražaus darbo tautiniame ir fiziniame jaunimo auklėjime. Susirinkimui prašant, pririnkus 3 naujus narius — K. Sapočkiną, I. Jurcevičių ir J. Kleviną, buvusioji valdyba sutiko pa-silikiti dar vieneriems metams. Pra-plėstoje Toronto CYO lygoje nutarta užregistruoti 8 krepšinio komandas: 4 berniukų ir 4 mergaičių. J. Zen-tiš rūpestiui, gavus nemokamai pui-kią tinklinio treniruotės salę, nu-tarė atgaivinti tinklinio sekciją.

Krepšinio treniruotės pradėdamos šią savaitę; berniukams — pirmadi-niais ir ketvirtadieniais; mergaitėms — antradieniais. Trečiadienį perleis-tas Vycio klubui. Jaunučiai (9—12 m.) ir pradėdantieji treniruotėm renkasi 5 v.p.p., o vyresnieji — 7 v. v. Norį pradėti žaisti krepšinį prašomi minėtomis dienomis (berniukai pirmadienį ar ketvirtadienį, mergai-tės antradienį) atvykti į salę.

Stalo teniso treniruotės vyks trečiadieniais nuo 7 v.v. kavinėje.

Tinklinio treniruotės numatomos pradėti už poros savaitę. Suinteresuotus prašom kreiptis į valdybos narius.

VYČIO ŽINIOS
Golfininkams! LSK Vytis šį sek-madienį, spalio 5, Hornby Towers golfo aikštyne ruošia sezoną užda-rymo žaidynes 1 v. Visi golfininkai kviečiami dalyvauti, nes tai paskut-nės bendros šio sezono varžybos.

LSK Vycio golfo sekcija

SAUDYMO MEGĖJAMS
Hamiltono medžiotųjų ir žūklauto-jų klubas kviečia Ontario lietuvių šaudymo sporto mėgėjų klubus ir tarplubines molinių bala ndžių (trap) šaudymo varžybas dėl pereina-mosios taurės. Kartu bus išrinkti 3 geriausi Ontario šauliai. Šiose var-žybose gali dalyvauti ir klubams ne-priklausą šaudymo sporto mėgėjai. Trys geriausiai šaudę asmenys lai-mės vertingas pereinamąsias taurės. Varžybos įvyks spalio 26 d., 1 v.p.p., Hamiltono medžiotųjų ir žūklauto-jų klubo šaudykloje. Registruotis pas A. Buiņį, 229 Locke St. N., Hamilton, Ont., tel. 528-1793.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

UŽSAKYKITE TIK PER
DOMESTIC FUEL OIL CO. LTD.

NAMAMS ŠILDYTI ALYVA

C. (Chuck) ROE tel. įstg. 255-3900 Atst. St. Prakapas
Sales Manager namų 741-9065 tel. 767-9088

Nemokamas krosnių išvalymas.

Greitas, sąžiningas patarnavimas dieną ir naktį.

RYAN & ODETTE

LAI DOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •
• RUPEŠTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Mėniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Ateitininkų žinios

Nuosirdi padėka tėvų komitetui, kuris rūpinosi ir maitino praėjusio sekmadienio išvykos dalyvius.

Visų jaunesniųjų ir jaunųjų būrelių susirinkimai įvyks šį sekmadienį, spalio 5 d., 2 v. Mergaičių susirinkimai vyks L. V. Namuose, berniukų — Priskelimo parapijos patalpose. Susirinkimai užtruks tik 1 valanda.

Tėvai, kurie, atvežę berniukus ar mergaites į susirinkimus, laukia, kol susirinkimas pasibaigs, prašomi visi rinktis Priskelimo par. patalpose, šalia klebono raštinės. Ten yra laukia-masis kambarys, kur visi galės bend-rai pasikalbėti. Įėjimas — per pa-rapijos raštinę.

MAS centro valdyba ruošia globė-bėjų suvažiavimą Toronte spalio 18-19 d. Kviečiami visi globėjai iš Ka-nados ir JAV kuopų.

Havajų vakaras, kurį ruošia tėvų komitetas, jau nebetoli — spalio 18 d. Rezervuokime tą vakarą šiam pui-kiam parengimui.

MAS centro valdyba rengia žiemos kursų: vienus per Kalėdų atosto-gas Dainavoje nuo gruodžio 26 d. iki sausio 1 d., o antrus — JAV ry-tuose. Rytuose kursai rengiami, kad negalintys važiuoti Dainavon taip pat galėtų išeiti programą. Kursus orga-nizuoja p. Elvienne iš Brockton, Mass. Kursai vyks N. Pr. Marijos seserų sodyboje Putname, Conn., Padėkos savaitgalio metu. Pradžią — lapkri-čio 27 d., pabaigą — lapkričio 30 d. Kursai skiriami vyresniems mokslei-viams ateitininkams. To amžiaus jau-nuoliai, kurie nėra ateitininkai, bet norėtų prisijungti prie ATEITIES są-jūdžio iš tų vietovių, kur nėra moks-leivių kuopų, kviečiami taip pat da-llyvauti. Kursantų skaičius ribotas, to-dėl iš anksto planuokite ir, kai bus paskelbta registracija, nedelskite.

PADĖKA

Nuosirdžia padėką reiškiu už sėk-mingą operaciją — dr. C. Knowlton ir dr. A. Valadkai.

Taip pat nuosirdžiai dėkoju tiems, kurie mane lankė ligoninėje ir namuose, atsuntę gražias gėles ir do-vanas: Tėv. Rafaeliui, OFM, Tėv. Pauliui, OFM, kun. J. Staškevičiui, seselei Gertrūdei, ses. Loretai, p.p. Murauskams, Dovydaičiams, Šmigels-kiams, Norkams, Norkams, Krasaus-kams (Delhi), Krasauskams (Čika-ga), Sandanavičienėi (N.Y.), Karta-vičienei, Gražuliui, Žulienėi, Prisi-kėlimo par. chorui, M. Simanavičie-nei, Sukauskienėi, Sokolovienei. Jų visų parodytas nuosiudumas pa-dėjo man greitai susiprėti. Dar kar-tą ačiū. —

O. Krasauskienė

Pasaulio įvykiai
(Atkelta iš 1-ro psl.)

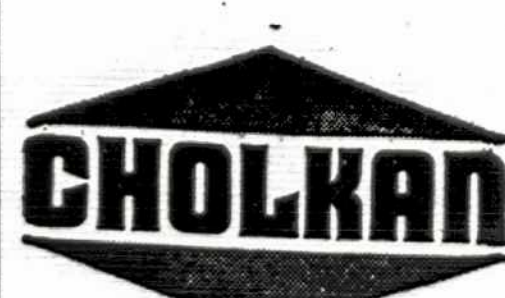
Sveicarijos policija suėmė tur-bininį variklių specialistą A. Frauenknechtą, kuris Izraeliui už \$200.000 pardavė prancūzų naikintuvo "Mirage" variklio ginkluotą "Mirage" naikintuvais ginkluotą Sveicarijos karo avia-ciją variklius su prancūzų Mar-cel Dassault firmos leidimu ga-mino viena sveicarų įmonė, ku-rioje dirbo A. Frauenknechtas. Baigus užsakymą, brežiniai tu-rėjo būti sunaikinti, bet jie per V. Vokietiją nukeliavo Izraelin. Pagrindinis Izraelio aviacijos naikintuvas yra prancūziškasis "Mirage". Kadangi jau prez. De Gaulle laikais buvo sustabdytas dalių tiekimas Izraelio aviacijai, susidėję varikliai galėjo para-lyžuoti Izraelio apsaugą.

S. Vietnamo parlamento pre-zidentui į mirusio Ho Chi Minh vietą išrinko 81 metų amžiaus revoliucionierių Ton Duc Thang, viceprezidentu — 65 metų am-žiaus Nguyen Luong Bang. Abu jie yra prosvietinės politikos šalininkai. Prezidento ir vice-prezidento postas neturi dides-nės reikšmės, bet reikšminga yra kompartijos pirmininko pozici-ją, kuri tebėra neužpildyta. Spė-jama, jog šios pareigos greičiau-siai teks dabartiniame komparti-jos sekretoriui Le Duan, kuris ideologiniame ginče taip pat linksta ne kiniečių, bet sovietų pusėn.

Trečią kartą po sovietinės in-vazijos į Čekoslovakiją pasienio miestelyje tarėsi Jugoslavijos ir Rumunijos prezidentai. Bendra-me pareiškime Tito ir N. Ceuses-cu žadėjo siekti ryšių su visai pasaulio kraštais, laikydami sie- nepriklausomybės, lygybės ir ne-sikišimo į kitų vidaus reikalus principu. Sovietų ir kiniečių ide-ologiniame ginče abu kraštai planuoja visišką neutralumą.

Sovietų dienraštis "Izvestija" konstatavo ateitinės propagan-dos bankrotą Rusijos respubli-kos Saratovo, Chvalinsko ir Vo-logodos rajonuose, kur tikintie-jų yra nutraukę ryšius su Krem-liaus kontroliuojama Ortodoksų Bendrija. Pamaldas jie laiko pri-vačiuose namuose ir vaikus su-pažindina su amžinuoju gyvenimu. Religinis švenčių dienomis visiškai tušti pasidaro kolchozų laukai. Sovietinis paštas yra už-verstas religiniais laiškais, kurių gavėjai orašomi perrašyti devy-nias laiško kopijas ir pasiusti sa-vo pažintams. "Izvestijos" re-daktorius labiausiai erzina šį laiško grandinę. I Vologodos ra-jono vidaus vandenį buvo pa-siustas specialus laivas su ateis-ta's "misijonieriais" antireligi-nei propagandai sustiprinti.

6 psl. • Tėviškės Žiburiai • 1969. X. 2 — Nr. 40 (1027)

**R. CHOLKAN
& CO. LIMITED**
REALTOR
527 BLOOR ST. W.
532-4404

TIKTAI \$100 ĮMOKĖTI, 6 kambarių atskiras, mūrinis namas, van-deniu-alyva šildomas; garažas su privačiu įvaziavimu.

JANE — ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas, kvadratinis pla-nas, privatus įvaziavimas; prašoma kaina \$26.900.

BLOOR ST. WEST, apie \$7.000 įmokėti puikus Kalifornijos stiliaus 6 kambarių vienaugštis, didžiulis salonas su atviru židiniu, yra vie-ta pianinui, virtuvė, kur gali visa šeima susėsti, vaikščioti po namą basi, nes turi naujovišką grindų šildymą; platus sklypas su krūmais bei vaismedžiais; garažas su įdomiu privačiu įvaziavimu; neaugšta kaina dėl skubaus pardavimo.

TRIBUTIS, apie \$12.000 įmokėti, 10 metų senumo, vieta keturiem automobiliams pastatyti, beveik \$5.000 metinių pajamų.

JANE — BABY POINT, maždaug \$8.000 įmokėti, geras, stiprus 7 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano; garažas; lieka viena atvira skola; rami aplinka, netoli krautinių bei susisiekimo.

9 BUTŲ APARTAMENTAS, apie \$25.0

**BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. ČIZIKAS ALFA RADIO & TVPARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIO APARATUS • STATOM
IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ
PLOKSTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.

Tel. 531-6165

Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS:

295 Roncesvalles Ave.,

Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9—6 val.

Ket. ir penkt. 9—9 val.

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir
S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiavos mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, planai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, šaldytuvai ir automobiliai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums pašto ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

a. Sažiningai ir greitai patarnaujame.

- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia**

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti

su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis

Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. Beresnevičius

343 Roncesvalles Ave.,

Toronto 3

(TARP GANADIER RD. IR NEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių madų drabužių.

(MOD CONSERVATIVE FORMAL)

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir Hi-Fi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS

532-7733

1613 Dundas St. W.

Sav. R. Sasialis

Vienintelė lietuviška Toronto PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468

Benzinai, alvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilų viklikas (towing). Autovežinių taisymas, elektrinis (Allen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (rugėjis 1—7) atidaryta visą parą — 24 valandos.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamilton skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis;

didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų;

kurios gavo giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazonino stotį. Gazolinai, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sažiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas viklikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sažiningas ir garantuotas

Įteiktas patarnavimas Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO**KAD NEPAKENTŲ AKCENTUI**

Korespondentas, aprašydamas lietuvių mokyklos reikalus Sv. Jurgio lietuvių parapijoje, Čikagoje ("Draugas" 1969. IX. 18, nr. 219), rašo: "Lūdnas reikšmės, kad apie 10 lietuvių naujųjų ateivių šeimų tėvai atsisako leisti savo vaikus į liuanistinę mokyklą, teisdami, kad vaikai sugadins akcentą..."

Tie lietuviai galėjo atvirai pasakyti, kad jie nebeori būti susipratusiais lietuviams, kad jiems lietuvių kalba nereikalinga, nes jie linkę tapti trąša kitoms tautoms. Ar lietuvių kalba sugadina akcentą, gali pasakyti tos srities žinovai, kurie patys mokėsi net kelių svetimų kalbų ir kurie tuos mokslus baigė geras pažymiais.

Viena lietuvių, kuri į šį kraštą atvyko ketverių metų amžiaus, vėliau čia baigė pradžios mokyklą, gimnaziją ir universitetą. Augstąjį mokslą baigė magistro laipsniu (prancūzų kalbą). Ji gerai kalba prancūziškai, angliškai, vokiškai, kiek rusiškai, lotyniškai ir gerai lietuviškai. Kai ji buvo paklausta, ar lietuvių kalbos mokėjimas nepakenkė jos akcentui, atsakė: ne tik nepakenkė, bet net palengvino mokymąsi kitų kalbų.

Kad lietuvių kalbos mokėjimas nepakenkia akcentui, rodo tos pačios lietuvių pavyzdys. Vasaros metu ji dėstė anglų ir prancūzų kalbas naujiems ateiviams. Nors ji pati nebajusi mokytojų kolegijos, dėstė tas kalbas ir net instruktavo vietinius mokytojus: anglus, airius, prancūzus ir kitus tame krašte gimusius, kaip reikia mokyti tų kalbų naujuosius ateivius. Tai rodo, kad jos anglų kalbos akcentas yra geresnis už kaikiurių anglų mokytojų, o prancūzų kalbos akcentas geresnis už kaikiurių prancūzų mokytojų.

Kaikiurių lietuvių pasakymas, kad jie savo vaikų nemoko lietuvių kalbos dėlto, kad nesugadintų akcento, yra nepateisinamas ir labai naivus. Jei taip pasako lietuviai su menku išsilavinimu, ką padarysi — jie mažai ką supranta, bet negalima toje srityje pateisinti lietuvių su augštesniu išsilavinimu. J. J.

SOKIŲ KONKURSAI

Buffalo, N.Y., vokiečių klubas "Lo-relei" rugsėjo 14 d. surengė gegužinę, kurioje buvo tautinių sokių grupių konkursas, dalyvaujant dviem orainiečių grupėm ir Rochesterio lietuvių. Pirmą vietą laimėjo ukrainiečiai, kurie savo "kazaciuku" prisitaikė prie gegužinės nuotaikos (pasilinksminimas buvo su alu) ir patraukė ne tik žiūrovų, bet ir teisėjų simpatijas. Ateityje lietuviams reikėtų vengti tokių "konkursų", nes mūsų tautiniai šokiai yra per daug lyriški, reikalauja gilesnio susimasymo. jų supratimo. Gegužinė žiū-

rovai, įkaitintais saulės ir alaus, jieš ko tik "duonos ir žaidimų", visiškai nesigilindami į šokių prasmę ar turinį. Jis karštai ploja augštiesiems šoktelėjimams, sukimuisi ant vienos kojos ar rankos ir panašioms išdai-goms.

K. Baronas

IZEIDZIANŲS ZEMELAPIAI

"Scandinavian Airlines System" išsiuntinėjo spaudai ir savo klientams brošiūreles "See Eastern Europe", kuriose įdėtas žemėlapis, ro-dąs Baltijos kraštus kaip Sov. Są-jungos teritoriją. Lėktuvų b-vė kvie-čia baltiečius ir kitus naudotis jos lėktuvais. Paskaitės tokia brošiūrelė, parašius laisną b-vės vadovybei, nu-rodymas padaryta netiksliuma ir pastebėjimas, kad baltiečiai tokios b-vės paslaugomis negali naudotis, nes jos skleidžiamas žemėlapis yra įžeidžiantis. Bendrovės vadovybė at-siuntė šį paaiškinimą:

"Kaip atsakingas asmuo už paruo-simą minėtos brošiūros, buvau pa-prašytas atsakyti į Jūsų laisną, rašytą rugpjūčio 29 d. Niujorko įstaigai.

Ant žemėlapių, kuriuos duodame keleiviams mūsų lėktuvuose, yra pa-staba: "Sienos ir demarkacijos lini-jos šiame žemėlapyje rodo dabarti-nės administracinės sąlygos ir netu-ri politinės reikšmės." Ši pastaba taip pat turėjo būti pridėta prie žemėlapių brošiūroje. Mes apgailestau-jame šį praleidimą.

Mano paaiškinimas, tikslus, bus at-sakęs į Jūsų priekaitą. Paskelbtuose žemėlapiuose, kuriuos naudojame lėk-tuvų bendrovė, neišvengiamai turi nurodyti "dabartines administracines sąlygas". Pavyzdžiui, praktinis atve-jis: keleivis, panoręs šiandieną ap-lankyti Rygą, turi prašyti vizos so-vietini konsulate. Jis turi būti infor-muotas, kad Rygoje privales laikytis įvažiavimo taisyklių ir t.t., įsakytų So-vietų Sąjungos. Kito k la procedū-ra būtų, jeigu jis norėtų aplankyti Prahą. Ta aplinkybė, manau, patei-sina žemėlapyje nurodytą skirtumą, kurį minite savo laiške.

Nors Jūsų nusiteikimas yra pilnai suprantamas, vis dėlto turu pabrėžti, kad atsisakymas naudotis lėktuvų li-nija dėlto, kad ji laikosi minėto prin-cipo, turėtų būti taikomas visoms oro linijoms, spausdinančioms ar varto-jančioms žemėlapius, nes dabar be-veik neįmanoma rasti naujai išleisto žemėlapių, nerodančių, kad Estija, Latvija ir Lietuva yra Sov. Sąjun-gos dalys." Pasirašė H. Bagger.

Tai tokie skandinavų oro linijos SAS samprotavimai. Norėdami dar pa-klauti, ar vokiečių okupacijos metu ši bendrovė Daniją ir Norvegiją žymėjo savo žemėlapiuose kaip Tre-čiojo Reicho dalį? Ir iš viso į žemė-lapių klausimą turėtų atkreipti di-desnį dėmesį mūsų politiniai veiks-niai. P. G.

PERDAUG APIE SVEKSNĄ

Pastaroju metu mūsų spaudoje buvo daug rašoma apie Sveksnų gim-naziją sukuriantis progą. Kas nepa-žįsta Lietuvos gimnazijų, gali susi-daryti nuomonę, kad Sveksnų buvo didžiausias miestas Lietuvoje, turėjo geriausią gimnaziją, mokytojus ir mokinius. Jei visų Lietuvos gimnazijų absolyčiai tiek rašytų, kiek Sveksnos, netilptų nė laikraščiuose. O jei visų gimnazijų būtų mokiniai ruošę suvažiavimus, metuose neuž-tektų šventų dienų. Toks perdėtas dėmesys antraciliams dalykams rodo susmulkėjimą. Lietuvių Bendruome-nės veikla silpnėja dėl stokos dar-bingų veikėjų, o tokie susibūrimai, kaip šiauliškių, panevėziečių, zarasi-ečių, DP stovyklų... dygsta kaip gry-bai. Rimtos veiklos vengiama, o pra-moginės — net perdėtai įsiekoma.

J. Vaidonis

St. Catharines, Ont.

LONDONO "BALTIJOS" ansam-blis per Tautos šventės minėjimą da-vė vienos valandos programą, kuri buvo vietomis juoką sukelianti, bet vietomis ir ašaras traukianti. An-samblis padainavo 6 dainas, pašoko 9 šokius. R. Bliskytės pasakytas K. Binkio eilėraštis "Gėlės iš šieno" su-silaukė didelių ovacijų. Jauni "Balti-jos" ansamblio dalyviai V. G. Repšiai akordeonais gražiai pagrojo "Jūre-vių maršą". Gaili ašarėlė nuriedėjo skruostais, kai ansamblio dainavo "Lietuva brangi", akys vėl nusvito ir juokas ėmė, kai berniškis vientu-rys atsirado mergaičių choro prieky-jė. Susirinkusieji smarkiai plojo už stilinką Aštuonytį, juokė iš širdies žiūrėdami į besibadančius ožius, džiaugėsi polkutes greitai tempu, gro-žėsi valdyba ir stilium išsidžiusios "Našlės". Po programos St. Catha-rines Bendruomenės pirmininkas A. Setikas jautriai žodžių padėkojo PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūniui už puikią paskaitą, "Baltijos" an-samblio vadovams kun. B. Pacevi-čiui, p.p. Chainauskams ir visam an-sambliui už meninę programą. Gra-žios lietuvių apdovanojimo ansam-blio vadovus gėlimas. Po programos ansambliu buvo suuroštos vai-šės, "Baltijos" ansamblio nariai ilgai, ilgai atminis St. Catharines lietuvių važiavimą ir malonų priėmimą. B.K.

Amerikiečių naikintojai "New-man Perry" ir "Norris" antrą kartą šiais metais iš Viduržemio jūros nuplaukė į Juodąją jūrą, kuria Kremlius yra linkęs laikyti savo ežerą. Antrąjį amerikiečių karo laivų vizitą sovietai sutiko aštriais protesto balsais kaip grėsmę taikai.

• Japonijos Nisshin malūnų bendrovė pasiskelbė išradusi dirbtinę mėsą, kuri bus gamina-ma iš kviečių ir turės 28,4% proteino. Šiuo metu statoma spe-ciali gamykla, o išradimas bus užpatentuotas Japonijoje. Kana-doje, JAV ir V. Vokietijoje.

ŠYPSENOS**Išradėjai**

Sovietų technologijos muziejų aplankė amerikietis. Prie kiek-vieno eksponato rado užrašą: "Plotnikovo išradimas". Ameri-kietis kreipėsi į vadovą:

— Turbūt Plotnikovas buvo didžiausias rusų mokslininkas? — Ne. Didžiausias yra Petrovas, nes jis išrado ir Plotni-kovą...

— Bet ir mažiau ne... Kartą vyras žadėjo žmonai: — Daugiau negerisiu. — Bet žmona pridėjo: — Bet ir mažiau ne...

Rubliai

— Ką buvo galima nupirkti už senąjį rublį? — Njeko. — O ką už naująjį? — Dešimt kartų daugiau...

Moterystė

— Kaip sekasi moterystė, Baltrau? — Klausia seniai be-matytas draugas. — Būtu nieko sau, tik aš ne-galiu išspręsti mįslės, kaip tai išeina, kad mano žmona laimin-gia užtekėjo, negu aš ve-džiau...

Vairuojant

Jauna ponija greitai važiuoja automobiliu. — Kaip tu ir gali taip greit važiuoti? — stebisi šalia jos sė-dinti draugė. — Man tai visą laiką akys mirguliuoja. — Padaryk kaip aš, — pata-

ria vairuotoja.

— Kaip?

— Užsimerk!

Tarp dviejų stovyklų

Vienoj ežero pusėj buvo ber-niukų, kitoj — mergaičių sto-vyklos. Iš to kažkas padarė iš-vadą:

— Tai padaryta todėl, kad berniukai išmokytų plaukti...

Statistika ir nevedusieji

Statistika rodo, kad 80% vi-sų nusikaltimų yra padarę ne-vedusieji. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad jie sutinka vėčiau eiti į kalėjimą, negu vesti.

Žvejų nuotykių

Medžiotojai ir žvejai, kaip ži-nome, pasižymi "teisingumu". Stai ką vienas žvejys papasakojo draugui:

— Kartą pagavau metrinę lydeką ir vėl ją paleidžiau.

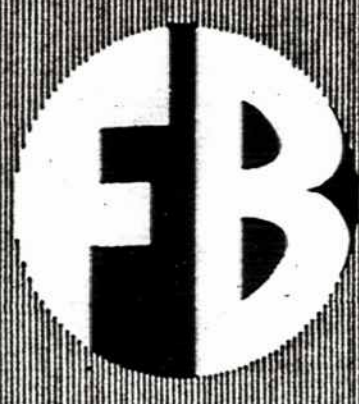
— Kodėl taip padarei?

— Vistiek niekas nebūtų pa-tikėjęs, kad aš pagavau.

Vaikų prižiūrėtoja

Paauklė nuėjo į šeimą, besi-ruošiančią baliui, kaip vaiko prižiūrėtoja (baby-sitter). Seimi-ninkė pirmiausia jai parodė kur yra televizija, šalti gėrimai, bul-vių džiuvenos, saldainiai ir kt., bet neparodė kur yra tas vaikas, kurį ji turės prižiūrėti. Ji vaiką surado tik tada, kai šis pradėjęs rėkti.

Parinko Pr. Alš.

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
& REAL ESTATE BROKER

231-2661; 231-6226

3828 Bloor St. West, Islington

(PRIE SIX POINTS PLAZA)

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisom televizijas, Hi-Fi ir radijo aparatus. Pardodame

lampas ir baterejas. Pritrysę specialistas su ilga praktika

1000 College St., • LE 1-3074 • Sav. P. Urbal-

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto me-
chanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite!

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dun-das ir College). Tel. 531-1305**DR. E. ZUBRIENĖ**

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE 2-4108

DR. J. MATULIONYTE

DANTŲ GYDYTOJA

1796 Bloor St. W. (prie Keele)

Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.

Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.

Pagal susitarimą.

Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE.

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus paga-

susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais

pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

P. KARALIONAS.

Skambinkite LE 3-4912.

Skambinkite LE 3-4912.

NOTARAS**A. LIUDŽIUS, B.L.**

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pir-

kimo-pardavimo dokumentų suda-

rymas, mirtieji, sutartys, testa-

mentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave.

Toronto - Dominion Bank pastate

II aukšte - įėjimas iš

Howard Park Ave.

Telefonai: Istaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10

v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadi-

enius ir sekmadienius. Antradieniais

ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadi-

eniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie How-

ard Park Ave.) Kabineto telefonas

LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10

val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadi-

TORONTONT

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Nuo praėjusio sekmadienio pamaldos sekmadieniais — 10, 11 ir 12 v.

— Šis penktadienis — spalio mėnesio pirmasis. Pamaldos vakare 7.30 v. Po rytinių pamaldų lankomi ligoniniai.

— A. A. Antanas Lapinskas iš parapijos bažnyčios laidojamas trečiadienį, spalio 1 d., 10 v.r., Sv. Jono lietuvių kapinėse. Nuosirdi užuojauta velionies žmonai, dukrai ir sūnui.

— Jaunimo choras dalyvauja 10 v. pamaldose, o po to — repetitijoj par. salėje. Kviečiami įsijungti gimnazistinio amžiaus jaunuoliai. Choriui vadovauja sol. V. Verikaitis ir J. Govėdas.

— Parapijiečiai lankomi rytinėje Toronto miesto dalyje prieš tai susitarus su šeimomis.

— Mišios: šį penktadienį — 7.30 v.vak. už a.a. Juozą Švėgždą; užpr. V. Germanavičiaus. Sekmadienį — 10 v. už a.a. Klemensą Dargį; 12 v. už a.a. Emiliją Aleševičienę, nesenai mirusią Lietuvoje.

— Pakrikštyta: Jonas Raimundas Lelis.

A. A. Pr. Kupčiūno testamentu vykdytojai yra St. Jokūbaitis ir Juozas Žiurinskas, pas kurį velionis gyveno. Šiuo papildoma ankstyvesnė informacija.

A. A. Viktoras Sventoraitis, 59 m. amžiaus, mirė rugsėjo 23 d. Palaidotas lietuvių kapinėse rugsėjo 27 d. Apeigās atliko ir atsisveikinimo žodį tarė kun. Benediktas Bagdonas, OFM.

A. A. Antanas Lapinskas, 65 m. amžiaus, mirė širdies smūgio ištiktas rugsėjo 28 d. savo namuose. Laidojamas trečiadienį, spalio 3, 10 v.r., iš Sv. Jono Kr. bažnyčios lietuvių kapinėse. Velionis Kanadoje atvyko 1928 m. ir ilgesni laiką gyveno Londono, Ont., apylinkėse. Paliko žmoną, sūnų ir dukrą.

Paminklas a. a. Iz. Matusevičiūtei, pagal archit. A. Kulpačiūnos projektą, jau užsakytas. Paminkle vaizduojama lietuviška kopyltėlė — bronzioje atliedintas kopyltstulpis. Paminklo statymu rūpinasi specialiai sudarytas komitetas, susidedas iš Liet. Bendruomenės, organizacijų ir velionies giminių.

Firmas po vasaros atostogų K.L.K. Mot. Dr. Jos Priskėlimo par. skyriaus narių susirinkimas buvo gausus. Pirm. A. Kuolienė pranešė apie skyriaus organizuojamus kepmo-virimo kursus, kurie prasidės spalio pabaigoje. Pakartotinai atkreiptas dėmesys į spalio 3-5 d.d. įvykstančias savaitgalio kolektyvines moterims ir merginoms, raginant užsirašyti kaip galint gausnesniam skaičiui. Išklausyta pedag. Stasės Vaisvilienės paskaita „Laisvė su atsakomybe“, paruošta Dainavojė vykusioms mokytojų kursams, kurią perskaitė pirmininkė. Laisvės su atsakomybe mintį vakuose reikia pradėti ugdyti nuo pat mažų dienų. Kiek tikslas pasiektas, parodys jų elgesys, kai jie liks vieni. Tėv. Placidias pareiškė, esą visa problema esanti ta, kad nežinoma, kur vieno laisvės baigiasi ir kito prasideda. Čia pagalbon turi ateiti krikščioniškas elementas — duoti kitam gero daugiau. Susirinkimas baigtas malda. Koresp.

Atitaisymas. Per neapsižiūrėjimą padėjoje „T2“ 39 nr. buvo praleistos pavarės: p.p. J. M. Radzevičių ir A. A. Laurinaičių. Už klaidas labai atsiprašo —

Vaclovas ir Adelė Karauskai

Priskėlimo par. žinios

— T. Augustiną Simanavičių, OFM, naujai atkeltą į mūsų parapiją, nuosirdiai sveikiname ir linkime sėkmingai įsijungti į darbą.

— Lietuvoje mirus buv. Lietuvos prezidentui a.a. Aleksandrui Stulginskiui, velionies artimuosius čia ir Lietuvoje giliai užjaučiame. Už velionį Krikšč. Demokratų Sąjungos užprašytos Mišios — spalio 12, sekmadienį, 11.15 v.

— Mirus a.a. Viktorui Sventoraitiui, žmonai, šeimos nariams ir artimuosius nuosirdiai užjaučiame. — Lietuvoje mirus a.a. Aug. Pakštui, sūnų Bronių ir jo šeimai giliai užjaučiame. Jų už velionį užpr. Mišios — šį sekmadienį, 12.15 v.

— Šį trečiad. 8 v. ir penktad. 10 v. Mišios už a.a. P. Butrimienę, užpr. Vyt. Butrimo šeimos; ketvirtad. 8 v. — už a.a. Myk. ir Alg. Slapšius, užpr. p. Slapšienės; šį trečiad. pradedamos gegorinės Mišios už a. a. Eug. Bubelį, sudarytus iš laidotuvių metu bičiulių užprašytų Mišių. Šiokiadieniais jos bus 7 v., o sekmadienį — 10 v.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7, 7.30, 8 ir 10 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Pradėjus rudens sezoną, Mišios sekmadieniais 8, 9, 10, 11.15 ir 12.15 v. 10 v. Mišios skiriamos jaunimui ir tėvams.

— Mėnesinė rinklėva par. skoloms sumažinti — šį sekmadienį. Tuos, kurie vasaros metu bažnyčioje rečiau lankydavosi, kviečiame duosniai prisidėti.

— Tretininkų mėn. susirinkimas nukeltas į spalio 12 d. Mišios kongregacijos int. — šį sekmadienį, 9 v.

— Choro repetitijos: trečiad., 7 v.v. — studentų bendra; ketvirtad., 7.30 v. — suaugusių bendra; penktad., 6.30 v.v. — vaikų bendra. Prasmės repetitijas lankyti nuo pat pradžių, nes prieš akis — dideli pasirodymai.

— Lituanistinis seminaras — penktadienį, 7 v.v. parapijos namuose.

— Uždaros savaitgalio kolektyvines moterims šį savaitgalį Port Credit kolektyvinės namuose. Vedejas — T. Ged. Kijauskas, SJ. Dar yra laisvų vietų. Registruotis pas A. Kuolienę RO 9-7051, p. Zemaitienę 249-1047 arba par. raštinėje 533-0621.

— Pensininkų laisvakavakis — spalio 8, trečiadienį, 6.30 v.v. parodų salėje. Visos kolonijos vyresnieji maloniai kviečiami.

— Mergaitės, kurios norėtų lankyti specialius kursus ir vėliau dėsytį katechetines pamokas par. vakams, prašomos susisiekti su T. Ambrozijumi arba ses. Igne.

— Kitą savaitę lankomos šeimos Close Ave., Dunn Ave., Gwynne Ave., Jameson Ave., King St. W., Mac Donell Ave., Maynard Ave., Melbourne Ave., O'Hara Ave., Soraren Ave., Seaforth Ave., Spencer Ave., Tyndall Ave., Wilson Ave.

— Nuosirdiai sveikiname jaunavedžius Kenneth J. McDonald ir Ramunę Sopytę.

Liet. evangelikų liuteronų išganytojų bažnyčioje pamaldos šį sekmadienį, spalio 5, pradėsamos įprastu laiku — 1.30 v.p.p. įprastoje vietoje. Visi evangelikai maloniai kviečiami dalyvauti lietuviškose pamaldose.

K. Otto, „Žiburių“ spaustuvės linotipininkui ir laulytojiui, padaryta operacija rugsėjo 29 d. Sv. Juozapo ligoninėje. Bendradarbiai linki jam greitai pasveikti.

A. A. Aleksandras Stulginskio, buvusio Lietuvos prezidento, viešas pagerbimas rengiamas spalio 12, sekmadienį, Priskėlimo salėje.

SLA 236 kuopos susirinkimas, pirmas po vasaros atostogų, šaukiamas spalio 5, sekmadienį, Liet. Namuose. Darbotvarkėje — metinio parengimo aptarimas ir kiti einamieji reikalai. Pradžia — 1 v.p.p. V-ba

Akademikų Draugijos paskaita — šį šeštadienį, spalio 4 d. 7.30 v.v., Priskėlimo muzikos studijoj. Paskaitininkas — prof. dr. A. Matulis iš JAV. Tema: „Drama ir proza dabartinėje Vokietijoje“. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Muz. St. Galievičius sukūrė dvi dainų kompozicijas ir specialiai jas dedikavo Toronto Priskėlimo par. studentų chorui: „Mūsų žemė Lietuva“ (B. Brazdionio žodžiais) moterų chorui ir „Oi toli, toli“ (J. Mikuckio žodžiais) mišriam chorui. Jas pirmą kartą Toronto išgarsime jubilėiniame kun. Br. Jurkšo diriguojamame koncerte.

Filatelistų ir numizmatikų susirinkimas — spalio 5, sekmadienį, 4 v.p.p., Priskėlimo muzikos studijoj. Tai pirmas naujo sezono susirinkimas, kuriame po filatelistinės valandėlės bus sudaroma nauja klubo valdyba ir aptariami nauji darbai. Visus, kurie domisi filatelija ir numizmatika, prašome susirinkime dalyvauti. Valdyba

Skautų rudens bazaras rengiamas lapkričio 8 d. Priskėlimo par. salėje. Prašome tėvus ir skautų draugus — rėmėjus parūpinti ir paaugoti fantus. Fantai bus renkami sekmadieniais — spalio 19, 26 ir lapkričio 2 po kiekvienų Mišių. Priskėlimo parapijos skautų būklė ir Sv. Jono Kr. par. salėje; šeštadieniais iš ryto — pas p. Imbrasienę 336 Clendenan Ave, tel. 769-1253 (arti šeštadienines mokyklas).

Skautų Tėvų Komitetas

Kun. Petras Rožaitis-Rosettis, iki šiol klebonavęs Our Lady of Lourdes parapijoje, perkeltas į St. James parapiją tom pačiom pareigoms. Jis yra gimęs St. Catharines, Ont., vėliau su tėvais persikėlęs į Torontą. Jo tėvas vadinosi Anupras Rožaitis, motina — Marcelė Kazlauskaitė. Rosettis pavarde atsirado vėliau, kai teko dirbti tarp anglų. Kun. P. Rožaitis mokėsi Toronto Sv. Ritos pr. mokykloje, De La Salle gimnazijoj, Sv. Mykolo kolegijoj ir Sv. Augustino kunigų seminarijoj. Kunigų įšventintas 1943 m. Vikaravo visoj eilėj parapij. Klebonu paskirtas 1957 m. Kurį laiką buvo Toronto arkivyskupijoj kunigų senato nariu. Su lietuviams neturi progos bendrauti, bet lietuvių kalbos nėra užmiręs. Jis yra „T2“ prenumeratoriūs.

„TĖVISHĖS ŽIBURIAMS“ AUKOJO

\$70: A. Margio palikimas; \$20: M. Jurga Aukštaitė; \$8: J. Brown; \$7: J. Margis; \$6: E. Karpaušienė-Karsy; \$5: V. Akelaitis, C. J. rėmėjų prenumeratas po \$10: kun. V. Martinkus, Al. Čepėnas, A. Dudaravičius, K. Linkevičienė, dr. A. Pacevičius, M. Kuliks, K. Ozolas, kun. J. Matutis, dr. V. J. Bieliauskas; \$4: M. Arlauskaitė, V. Paukštys, V. Daveikis, A. Obeas-kis, M. Kasper; \$3: K. Klimauskas, V. Gavelis, V. Bauža, L. Steponavičius, V. Pečiulis; \$2: Vl. Rukšys, Ig. Girdzevičius, J. Barzevičius, P. Dauginas, Mrs. E. Spilchak, V. Judzentavičiūtė-Garmelienė, V. Matutis, dr. H. Brazaitis, E. Kazickienė; \$1: Mrs. M. Mogenis, P. Pajaujūis, L. Butinskas, M. Žirlys, J. Juozaitis, V. Merkevičius, A. Diržys, L. Stosiūnas, J. Kutkevičius, Alf. Kriauciūnas, J. Liutkus, S. Zaviėnė, P. Sabaliauskienė, P. Mazaitis, Pr. Jucius, K. Kazlauskas, kun. A. Bortkevičius.

Dr. D. ANDRULONIS DANTŲ GYDYTOJA
Naujas adresas:
2020 Bathurst St.
(kampus Eglington)
Tel. 782-7722
Pagal susitarimą

SUNNYSIDE RAJONE sumažinta kaina išnuomojamas butas arba kambariai už prižiūrimą namų ir nuomos surinkimą savininkams išvykus. Skambinti tel. 536-4758.

JIESKAU MOTERS vedybiniam gyvenimui 32-42 metų amžiaus. Rašyti „Tėv. Žiburių“ administracijai, uždaramė voke, pažymint „Jieškotojui“.

ISNUOMOJAMI 3 kambariai ir virtuvė I augšte be baldų. Tel. LE 3-2220.

Fleet Electric Co. Ltd. ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronto
923-7194. Sav. A. Čeponis

YOUTH CRAFT GARMENT CO. Ltd.
moteriškų apsiustų ir eilučių
lietuvių savininko
siuvykla
366 ADELAIDE ST. W. Tel. 364-5257 arba 364-5258
Lietuviams duodama didelė nuolaida

Gen. konsulas J. Žmuidžinas rugpjūčio 29 d. dalyvavo „National Exhibition Association“ pirmininko ir direktorių suruoštuose pietuose; rugsėjo 5 d. lankėsi laidotuvių namuose, pagerbdamas velionį J. Nledrą, pareiškė užuojautą našlei Poniai J. Niedrienei ir Kanados latviams per jų Bendruomenės pirm. T. F. Kronberg; rugsėjo 24 d. dalyvavo bendruose Toronte reziduojančių konsulų pietuose; rugsėjo 27 d., pakviestas Ontario premjero J. R. Roberts, dalyvavo Ontario technologijos centro atidarymo iškilmėse. Gen. konsulas J. Žmuidžinas su Ponia rugsėjo 3 d. dalyvavo Ontario ministerių kabineto reikalų vedėjo ir Toronto konsulinio korpuso garbės nario V. M. McIntyre bei jo Ponios suruoštame priėmime metropolinio Toronto tarybos pirmininkui R. Allen pagerbti; rugsėjo 6 d. dalyvavo Brazilijos konsulės priėmime; spalio 7 d. pakviesti į Libano konsulo ir Ponios ruošiamą priėmimą.

Nepriklausomos Estijos konsulas Johannes E. Markus, 85 m. amžiaus, mirė Toronte rugsėjo 26 d. Pasarvotas šį antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį estų evangelikų Sv. Petro bažnyčioje Mount Pleasant — Rochester St. nuo 6 — 9 v.v. Atsisveikinimo akademiją įvykš šį penktadienį, 8 v.v., Old St. Andrew Church, Jarvis — Carlton St. Laidotuvių pamaldos — šį šeštadienį, spalio 4 d., 10 v.r., to pačioj bažnyčioj. — Velionis buvo artimas lietuvių bičiulis. Paliko žmoną, sūnų ir dukterį. Nuo 1951 m. buvo Estijos konsulu Kanadi. Anksčiau buvo Estijos atstovu Berlyne, Londone, Varšuvoj ir Budapešte. Dvejus metus buvo sek. tarp. komisijos, kuri sprendė Mossol naftos bylą tarp Irako ir Turkijos.

KLB Toronto apylinkės valdyba savo pirmajame po vasaros atostogų posėdyje, pirmininkaujant Laimai Švėgždaitėi, nutarė lapkričio mėnesį skelbti solidarumo įnašų vakavus mėnesiu, renkant nuo kiekvieno dirbančio lietuvių po \$2 švietimo ir lietuviškos išlaikymo reikalams. Solidarumo įnašų vakavus bus vykdomas per lietuvių bažnyčias, kredito unijas ir organizacijas. Spalio 26, sekmadienį, 4 v.p.p., valdyba rengia Metropolitan operos solistes Lilijos Šukytės koncertą. Pajamos bus panaudotos laisvės paminklo užbaigimo darbams. Vasario 16 iškilmėms svarstyta salės, kalbėtojo ir meninės dalies klausimai.

Sv. Jono lietuvių kapinėse pamatai naujiems paminklams bus paruošiami spalio mėnesio vidury. Seimos, kurios dar prieš Vėlines nori statyti paminklus, prašomos per paminklų bendroves pranešti Sv. Jono Kr. parapijos klebonijai. Rudeninis kapinių lankymas įvyks sekmadienį, lapkričio 2 d., 3 v. p.p.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame už surengtą mums 20 metų vedybinės sukakties šventę, gražias vaišes bei dovaną: p.p. J. V. Aleknevičiaus, A. B. Ciriūnams, M. Caprackaitė, C. E. Javams. Ypatinga padėka p.p. Ig. E. Juzukoniams už dvidešimt gražių rožių. Taip pat nuosirdžiai ačiū p.p. H. Neimam, V. I. Normantams, O. Pačėsienei, V. Palūniui, N. Pečiulytei, J. V. Rasiuliams, B. G. Trinkoms, J. V. Valiukams. Nuosirdžiai dėkojame p.p. K. M. Kaminskams iš Niujorko už atsiųstą dovaną.

Vaclovas ir Liudvika Morkūnai

IVAIRIOSE LIGONINĖSE atliekama praktika ir baiges ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursas B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

SUNNYSIDE RAJONE sumažinta kaina išnuomojamas butas arba kambariai už prižiūrimą namų ir nuomos surinkimą savininkams išvykus. Skambinti tel. 536-4758.

JIESKAU MOTERS vedybiniam gyvenimui 32-42 metų amžiaus. Rašyti „Tėv. Žiburių“ administracijai, uždaramė voke, pažymint „Jieškotojui“.

ISNUOMOJAMI 3 kambariai ir virtuvė I augšte be baldų. Tel. LE 3-2220.

Fleet Electric Co. Ltd. ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronto
923-7194. Sav. A. Čeponis

YOUTH CRAFT GARMENT CO. Ltd.
moteriškų apsiustų ir eilučių
lietuvių savininko
siuvykla
366 ADELAIDE ST. W. Tel. 364-5257 arba 364-5258
Lietuviams duodama didelė nuolaida

“Moteris”, KLK Moterų Draugijos leidžiamo žurnalo naujas numeris — liepos ir rugpjūčio jau atspausdintas ir siuntinėjamas skaitytojams. Gausiai iliustruotas, rudeninės spalvos viršelės.

“Kas dedasi Bialfroje?” Tokia tema kalbės Stanley Burke ir dr. Ted Johnson Catholic Information Centre patalpose, 830 Bathurst St., spalio 3, penktadienį, 8 v.v. Įėjimas — \$1.50. Pelnas skiriamas “Canairielief” institucijai, kuri rūpinasi pagalbos teikimu Bialfroso alkaniesiems.

Misijonierius Indijoj J. O. Pujol, SJ, kuris susirašinėja su kairiaisiais lietuviams Kanadoj, kreipiasi į geradarius, prašydamas prieglaudos “Friendship Homes”. Jis taipgi siūlo šeimoms globoti vieną kitą indiečių vaiką. Jų išlaikymas tenai ir mokymas kainuoja \$2 į mėnesį. Paramą siųsti arba informacijų teirautis šiuo adresu: Rev. J. O. Pujol, SJ, Sodality House, Bombay 8, India.

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

Spaudoje keliama klausimas, kodėl brangiausia visoje kanadoje OHSIP drauda negali pacientams padengti visų išlaidų pagal Ontario Gydytojų Draugijos tarifą?

1966 m. subankrotavusi Toronto “Prudential” finansinė bendrovė 8.500 šėrininkų padarė apie 20 milijonų dolerių nuostolį. Ontario vyriausybė teisminėn atsakomybėn buvo patraukusi bendrovės prezidentą ir direktorius, tačiau byla buvo nutraukta dėl grynai techninių netikslumų. Kaltinimą turėjo pasirašyti Ontario teisingumo ministras A. Wishart, o jį buvo pasirašęs finansinių ir prekybinių reikalų ministras L. Rowntree. Apie 800 šėsininkų bendrovės šėrininkų už šį sąmoningą ar nesąmoningą neapsižiūrėjimą dabar kaltinamųjų suolan žada pasodinti Ontario vyriausybė. Šis nutarimas yra savotiška sensacija, kurį galbūt privers premjerą J. Robertą prarasti griežtesnį įstatymų bankrotų mėgėjams. Kanadoje jie iššvaisto dešimtis milijonų dolerių ir nesulaukia jokios baudmės. Ypatingai didelis bankrotų skaičius yra Kvebeko provincijoje. Otava teisinai, kad atsakomybė už bankrotus turi rūpintis provincinės vyriausybės, kontroliuojančios finansines bendroves. Lig šiol tokia kontrolė būdavo labai ribota, nes finansinės bendrovės turi tvirtą užnugarį provinciniuose parlamentuose ir vyriausybėse.

Montrealio St. Leonard priemiesčio švietimo vadybos nutarimas išimti iš mokyklų dėstymą anglų kalba privertė šioje vietovėje gyvenančius italus kreiptis į protestantų mokyklas. Jų vadovybė sutiko priimti anglišką norinčių mokyti 330 katalikų vaikų. Mokslapiginiai ir vaikų vėjųojimas autobusais pareikalaus daug išlaidų, bet tėvai tikisi surinkti \$140.000.

JEI KAS VAŽIUOTŲ spalio 4-5 arba 11-12 savaitgaliais automobiliu į Čikagą, prašau paskambinti tel. 531-4469.

50 AKRŲ ZEMES; pusė jos ganykla, kita pusė — gražus beržynas. Labai puiki vieta vasarnamiui, investicijai. Prašo \$9.000, apie \$4.000 įmokėti. Mokesčiai — \$50 į metus. Ūkininkas sako: “Tik atnešk man koki pasilūymą”. Apie 3 mylias į pietus nuo Dundalk miestelio.

50 AKRŲ KAMPINIS ZEMES GA-BALAS — 3300' x 660'; apie 35 akrų dirbama, likusi dalis — miškas; geras šulyns, keliolika vaismedžių. Prašo \$12.500, pusę įmokėti. Irgi arti Dundalk miestelio ir 10 kelių.

GAZOLINO STOTIS ir užkandinė (snackbar) su krautuve prie pagrindinio kelių arti Shelburne miestelio. 95000 gal. benzino parduoda į metus; 8 ct. uždarbio nuo galiono. Nuosavas gyvenamas namas ir verslas. Savininkui lieka apie \$250 gryną š savaitę. Liga vertia parduoti. Prašoma kaina \$40.000, įmokėti \$15.000.

PARDUODAMI 200 AKRŲ žemės su 63 akrų teise sodinti tabaką. Žemė be pastatų ir yra į rytus nuo Camp Borden poligono. Savininkas parduotų ir mažiau, būtent, 36 akrus su teise sodinti tabaką. Prašoma kaina \$2.200 už akro teisę sodinti tabaką. Skambinti arba rašyti St. Dargiui, tel. 481-6560 arba 231-6226. Frank Barauskas, Real Estate Broker, 3828 Bloor St. West, Islington, Ontario.

PARDUODAMI nepasitūti tautiniai drabužiai (karinėle padaryta) ir gintariniai karoliai. Skambinti po 6 v.v. tel. 239-7660.

FOTOGRAFUOJU KRIKSTYNAS VESTUVES ir einu fotografuoti ir gintariniai karoliai. Skambinti po 6 v.v. tel. 536-7798.

PARDUODAMI nauji, pasiūti tautiniai drabužiai. Tel. 762-9301.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. TEL. 535-4724.

MONTREALQUE

Mūsų Kredito Unijos nariui
A + A
ANTANUI SUTKAICIUI
mirus, jo žmonai ALDONAI ir artimiesiems nuosirdžiai užuojautą reiškia —
Montrealio Lietuvių Kredito Unijos “Lito” valdyba

Mikalina ir Algis Beniušiai visą mėnesį atostogavo Europoje. Automobiliu važiuo iš Paryžiaus per Čekoslovakiją, Lenkiją ir Sovietų Sąjungą iki Minsko. Iš Minsko lėktuvu — į Vilnių, kur galėjo būti tik tris dienas. Pasimatė su artimaisiais, apžiūrėjo Vilnių ir dėl susidariusių aplinkybių nenumatytai turėjo grėičiau išvažiuoti. P. Beniušienė, gimusi Kanadoje, pirmą kartą buvo savo tėvų žemėje. Sužavėta sostinės grožiu ir žmonių nuosirdumu. Jie turėjo nepaprastai įdomią kelionę, kurią ne kiekvienas ryžtųsi daryti.

Lietuviškos mokyklos pradėjo mokslo metus vienos patalpose. Mokyklos vedėja — mokytoja J. Blauzdžiūnienė. Šiuo metu mokykloje mokinių yra tik virš 100. Mokinių skaičius Montrealyje galėtų būti daug didesnis. Mokytojai tikisi sulaukti jų daugiau, nes kiekvienas tėvas yra suinteresuotas, kad vaikas išmoktų savos kalbos. Br. L.

Aušros Vartų parapijos choro naujo sezono atidarymo proga įvyko rugsėjo 20 d. šeimyniška vakarienė. Atidarymo žodį tarė šio vakaro šeimnininkas Tėvas L. Zaremba, sveikindamas chorą, dėkodamas už jo darbus ir prašydamas to gražaus darbo ne nutraukti. Jis džiaugėsi ne tik choriu, bet ir iškiliumi bažnytinio giedojimo. Vaisių metu Lietuvos valstybinės operos solistė E. Kardelienė pareiškė savo nuosirdžius sveikinimus chorui. Taipogi viešą padėką chorui išreiškė dirigentė ponia M. D. Roch, choro vadovas A. Keblys ir choro seniūnas H. Celterius. Jie visi džiaugėsi choro entuziazmu ir kartu prašė, kad su nemažesniu entuziazmu tęstų darbą.

Choro seniūnas H. Celterius davė visų laukiamą informaciją dėl plokštelės eigos. Jis visus pradžiuose pasakydamas, kad ji mus pasieks spalio mėn. pradžioje. A. K.

“Litas” dar turi \$543.000 nekilnojamo turto paskolų iš 6.5%, kurių paskutines atsinajins naujomis augstėmis palūkanomis tik 1972 m. Šiuo metu “Litas” jau turi \$523.710 terminuotų indėlių, už kuriuos moka tik 7.75%. Vidutiniškai už term. indėlius išėina 7%, taigi daugiau nei pats “Litas” gauna už 0.5 milijono išduotų paskolų iš 6.5%. Bendras “Lito” paskolų vidurkis yra 8.15%, o bendras išmokamų dividendų ir palūkanų vidurkis už santaupas yra 6.12%. Taigi, “Lito” administracijos išlaidoms, įstatymo nu-

matytiems kapitalams didinti ir lietuvišbės reikalams remti lieka tik 2.03%. “Lito” padėtis būtų žymiai geresnė, jeigu nariai daugiau pinigų laikytų einamo se sąskaitose ir naudotųsi “Lito” čekiais. Pr. R.

Paskutinė “Baltijos” talka buvo sėkminga, bet nelabai gausi. Dalyvavo — R. Otto, P. Montvila, R. Montvila, B. Niedvaras, J. Dalmantas ir P. Rudinskas. Talkos pabaigai atvyko J. Piečitis, broliai Rudžiauskai, J. Sipilėnė, R. Rudinskas ir J. Rossy. Talka aptvarkė stovyklavietės rajoną, iškirto ir sugėdino daug miško, padarė sėdynes prie lauzavietės ir paruošė stovyklavietės pastatus žiemai. Višiemis dalyviams didelis ačiū.

“Baltijos” komiteto posėdyje išd. J. Šiaučulis pateikė 1968-69 m. apyskaitą. Nuo 1968. III. 31 iki 1969. III. 31 gauta pajamų: likutis iš praeitų metų \$856.80, organizacijų ir pavienių asmenų aukos \$2,459.92, palūkanos iš “Lito” \$32.58, kitos pajamos \$42.00, iš viso \$3,391.30. Išlaidos: grąžinta skolų “Litu” \$1,100, sumokėta palūkanų \$298.70, įvairūs remontai \$338.20, mokesčiai \$283.30, drauda \$93.95, likio išlaidos \$139.71 ir įgytas inventorius \$11.73, iš viso \$2,265.59. Likutis 1968-70 m. \$1,125.71. Ryšium su skolų ir palūkanų mokėjimais jau kelinti metai “Baltija” nepajėgė atlikti jokių didesnių pagerinimų. Skola “Litu” nuo \$7,500 buvo sumokėta iki \$4,800. Pr. R.

Stovyklavietės mokestį “Baltijos” komitetas nutarė padidinti iki \$2 į savaitę moksleiviams, iki \$3 kiems ir iki \$5 nuomojant nelietuviams. Kadangi stovyklavietė vien lietuvių reikalams permažai teišnaudojama, nutarta kitais metais pradėti jos nuomojimą. Tam reikalingi sudaryti komisija, kurion įeina dr. I. Gražytė, J. Kėsgailienė, J. Ladyga ir J. Kibirkštis. Pompos ir vandentiekio pertvarkymo reikalams begli sudaryta komisija: inžinieriai G. Vazalinskas, J. Kibirkštis ir A. Kličius. Nemažai diskusijų sukėlė piniginiai reikalai. Kadangi prieš 5 metus įvykdėtas vėjus pasizadėjimais jau baigėsi, t.y. daugumas tuos pažadus jau įmokino, tai “Baltija” lieka be pastovesnių pajamų. Vien iš stovyklautojų mokesčio ir organizacijų aukų mokėti skolas ir išlaikyti stovyklavietę nėra imanoma. Nutarta prašyti “Litą”, kad turima paskolos likuti parverstų beprocentine paskola. Siūlyta praversti naują pasizadėjimų vaju kitiem penkeriem metam, kol bus